

Szerkesztőség, Híradóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinanda (József főherceg ut.) 4. Telefon: 151. — Sürgönychn: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Belső és rotációs nyomás. Megjelenik vasárnap reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. többi —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint: —

49-ik évfolyam, 212. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Csütörtök, 1933. szeptember 21

Idegen-csalogató

Egy idő óta bizonyos élelenség észlelhető az ország nyugati határszéli városában. Aradon, Nagyváradon és Temesváron a hivatalos körök támogatása és részvétele mellett, megalkultak az úgynevezett idegenforgalmi bizottságaink, nyilván azzal a céllal, hogy az idegenek forgalmának kifejlődését előmozdítsák, megkönnyítsék és külön intézkedésekkel fokozzák.

Idegenforgalmi bizottságokban tehát nincs hiány. Annál nagyobb azonban az idegenek forgalmában. Igaz ugyan, hogy „még nyílnak a völgyben Petőfi kert virágok”, — hogy a halhatatlan Petőfi idézi — és így bizonyos szempontból nem késett tulságosan el az a rendelet sem, amit ma a minisztertanács bocsájtott ki az idegenforgalom kimondott propagálására. Még nyílnak a kert virágok, de nagy a gyanuk, hogy az első hóesés már nem készít soká és így kissé megkészt a kormány ezzel az idegen turistáknak és bevezetési a „Panaszkönyv” rendszerét számukra a helyi hatóságoknál. A vízummentesség kétségkívül komoly pozitívum és némi biztató vonzereje a panaszkönyvnek is volna, ha nem azt juttatná a legelső pillanatban az ember eszébe, hogy — hát erre is szükség lehet...? Most azonban már a vandormadarak költőzködési szezonjánál tartunk és hiába ébred fel a minisztertanács arra, hogy idegenforgalom is van a világon: a délre-tartó golyáknak, fecskéknek és darvaknak nincs szükségük vízumkedvezményre és a csábító panaszkönyvre, melyet uzenal intézményesíteni fogunk. Az idegen utas, akinek a forgalmat kellene csinálnia, az ilyenkor már meghúzódik a saját hazai kuckójában és a kandalló-melletti szegre akasztja a week-end felszerelését, meg az utazóruhát.

Mindez azonban olyan próza, amelyre jobb is gondolni ugyanakkor, amíg a nyugati határvárosok megmentésének teendőiről kell beszélnünk. Utóvégre is az idegenforgalmi bizottságaink megalakulásában is van már némi biztató konkrétum: az, hogy egyáltalán létrejöttek, megvannak. Az érdekelt városok lakói: az aradiak, a nagyváradok és a temesváriak, eddig is csak azon törték a fejüket, hogy honnan lehetne idevartársolni egy kis elevenséget, egy kis életet az uccákra, az üzletekbe, — no és egy kis friss pénzt valahonnan a saját zsebeinkbe. Temesvár mintavásárszerű ipari kiállításra, Nagyvárad a kereskedői kongresszusra gondol; míg az aradi kereskedelem és ipar hivatott vezetői az „Aradi Hét” nagyszabású előkészületein dolgoznak, hogy ilymódon csábítsák ide az idegeneket. Helyes tehát, ha végre a hatóságok is belátják ezeket a próbálkozásokat fontoságát és nyilván elő is kívánják segíteni a sikert.

Ma már szinte intézményesen teremtette meg a gyakorlati élet a különféle kedvezményes vonatoknak a hálózatait a szomszédos országokra váró feladat nem is olyan nehéz. Mindössze támogatniuk kellene a Filléres-gyórf, a Sportvonat-csereakciókat és intézkedniük kellene, hogy minél simábban, minél észrevétlenebb módon haladjanak át ezek a vendéghozó vonatok az országhatárokon. A „Panaszkönyv” intézményénél sokkal csalogatóbb vonzerő a külföldi utas a hivatalos eljárások gyorsasága és előzetesége, a vízum eltörlése és az udvariasság meghonosítása az egész vonalon. Ha ebben az értelemben kívánják megkezdeni működésüket az idegenforgalmi bi-

Lázás készülődések Sinaiában a Peles-kastély ünnepeire és a kisantant-konferenciára

Benes és Jettics szombaton érkeznek Sinaiába — Középeurópa legégetőbb problémái kerülnek megvitatásra — A kisantant és Ausztria viszonya

Moszkvában és Varsóban ratifikálták a Romániával kötött egyezményt

Bucurestiből jelentik: A szeptember huszonötödiki kisantant konferencia programja még mindég nincs véglegesen megállapítva, mert Titulescu csak akkor dönt a kérdésben, ha már Benes és Jettics megérkeztek s velük ez irányban tanácskoztak. Az azonban kétségtelen, hogy a tárgyalások során megbeszélésekre kerülnek Középeurópa legégetőbb problémái, így a kisantant államok viszonyának kérdése is Ausztriával szemben. Titulescu egyébként ma fogadta Ilasievici udvari marsallt, akivel a sinaiai ünnepek programjáról folytatott megbeszéléseket.

Későbbi jelenés szerint Titulescu külügyminiszter ma délelőtt Radulescu szava a sinaiai alminiszter segítségével kidolgozta a sinaiai kisantant konferencia programját. A külügyminiszter szombaton reggel visszautazik Sinaiába, ahol fogadja Benes csehszlovák és Jettics jugoszláv külügyminisztereket. Titulescu egyébként lemondott arról a gondolatról, hogy Calimanesibe utazzon. Vaida miniszterelnök ugyanis rövidesen Sinaiába jön a Peles-kastély ünnepeire és akkor a külügyminiszternek alkalma nyílik részletes megbeszélést folytatni vele.

Mihalache ma délelben a fővárosba érkezett, ahol barátaival megbeszélésekre folytatott. Vaida Calimanesiből telefonon beszélt a kormány több miniszterével, szombaton pedig közvetlenül Calimanesiből Sinaiába utazik. Ugyanakkor utaznak az ünnepekre a kormány tagjai is. A nemzet-pártot pártjére meghajtó-bizottságának ülését pedig elsejre hívták össze, az első hetekben pedig a kormány párt megyei tagozatai a megyeszékhelyeken demonstratív gyűléseket rendeznek, amelyeken bizalma szavaznak a kormánynak. Október közepén a kormány párt Bucurestiben rendez demonstratív nagygyűlést.

A Lupta egyébként külpolitikai szenzációt közöl, amennyiben arról számot ad, hogy Moszkvában és Varsóban ratifikálták az egyezményt, amelyet Titulescu annak idején Londonban hozott tető alá a Szovjetszövetség, Lengyelország és Románia között. A lap szerint az egyezményt rövidesen Románia is ratifikálni fogja, még pedig királyi dekrétummal.

A liberálisok szintén készülődnek a sinaiai konferenciára, viszont erélyesen cáfolják a hírt, hogy Duca az ünnepek alkalmával kibékülne Bratianu Györggyel.

Új terv a leszerelési konferencia előtt

Egységes katonai szolgálat az európai államokban — Henderson Rómába készül — Beck lengyel külügyminiszter Párisba érkezett

Rómából jelentik Hír szerint Henderson, a leszerelési világkonferencia elnöke újabb látogatást készül tenni Rómában. A második vizit alkalmából az olasz sajtó hangsúlyozza, hogy politikai körökben örömmel várják, mert Olaszország és Anglia külpolitikája harmonizál a leszerelés és a dunai probléma lényeges kérdéseiben.

Londoni jelentéseink arról számolnak be, hogy a Népszövetség titkársága zseniális propaganda-lépésre szánta el magát a leszerelési tárgyalások befolyásolása érdekében. A titkárság közzé készül tenni Politisznak, a leszerelési értekezlet görög alelnökének okmánytárát az Európában egységes elvek szerint létesítendő rövidszolgálatos miliciáról, amelyet arra szánt a terv alkotója, hogy egykor kizárólag a Népszövetség szolgálatában álljon.

A tisztok és altisztok hosszú ideig teljesítenének szolgálatot. A végkövetkeztetés az, hogy számlákonkat kifejezett egységessé, mert a létszámokat kizárólag nem alkalmazható, mert az egyes államok politikai, népiéleti és

katonai viszonyai nagyon különbözőek. Politisz azt ajánlja, hogy minden ország számára maximális szükségleti határt állapítsanak meg.

Párisi jelentések szerint Beck lengyel külügyminiszter ma feleségével együtt megérkezett Párisba. A külügyminisztert a pályaudvaron a lengyel követség tisztviselőikara és Paul Boncour képviselője fogadták. Beck egyelőre nem nyilatkozott a sajtónak, de kijelentette, hogy holnap részletes nyilatkozatot ad. A lengyel külügyminiszter annak a reménynek adott kifejezést, hogy a francia állami értekezlettel folytatott tárgyalások után érdekes és értékes eredményekről számolhat be.

Előreláthatólag tekintettel a konferencia tagjai között fennálló súlyos ellentétekre, a tervezet legalább egyelőre nem valósulhat meg. Görögország megbízottjának leszerelési tervezetét a francia és angol lapok élénken kommentálják és különösen a jobboldali sajtó azt utópisztikus elgondolásként minősíti. A német lapok várakozó álláspontonra helyezkednek és kommentár nélkül ismertetik Politisz tervezetét.

zottságok, úgy valóban értékes segítséget nyújtanak a nyugati határszéli városai számára. Minden más esetben az egész idegenforgalomból csak a tengődő, vértelen kísérletezések

maradnak meg, amelyekben éppen a kívánt forgalom marad távol: a forgalom, amely nálunk — sajnos — idegen... mint egy előkelő idegen,

Brailában meggyilkoltak és kiraboltak egy tisztviselőt

Egy barátja követte el a gyilkosságot

Brailából jelentik: Jelentették, hogy néhány nappal ezelőtt rendkívül érdekes ügyben vezette be a nyomozást a rendőrség. A városból eltűnt a Steyer-cég brailai képviselője, aki eltűnése előtt két millió lejt vett fel. Először azt hitték, hogy a fiatalember megszökött a cégtől felvett két millió lejellel, azonban a rendőrségnek gyanúja támadt, hogy bűntény történt, mire a nyomozást ezirányban is kiterjesztették.

A nyomozás során ma letartóztatták Iancu Anderson magántisztviselőt, egy ottani terménycég raktárnokát, aki az eltűnt fiatalemberrel jó barátságban volt. A vallatás során azután a letartóztatott fiatalember bevallotta, hogy Marianskyt lakására csalta s itt megölte, holttestét pedig elásta, miután a nagyjösszegű pénzt magához vette. A pénzt csaknem hiánytalanul megtalálták. Anderson házának udvarát ma ássák föl, hogy a holttestet napfényre hozzák.

Megszűnnek a német tartományok

Németország területét 37 közigazgatás körzetre osztják fel

Bayreuthban tegnap egy nemzeti-szocialista gyűlésen Schemm közoktatásügyi miniszter nagyjelentőségű közlést tett. Utalt Hitler kancellárnak a tartományok megszüntetését bejelentő nürnbergi beszédére és közölte, hogy a vezér akaratának megfelelően Németország területét harminchét közigazgatási körzetre fog osztani. Minden egyes körzet eszerint székhellyel fog birni és Bayreuth is körzeti székhely lesz. Schemm hozzáfűzte, hogy Bayreuthban építik meg a „német nevelés-haza” monumentális épületét, ugyancsak ipartelepét építenek, amelyen Bergius módszere szerint szeszt és cukrot párolnak az erdőgazdasági hulladékokból.

Az egyik amszterdami lap úgy értesül, hogy Hitler Poroszország állami létének megszüntetésével Göring pozícióját jelentősen meggyengíti.

Megmérgezte magát egy fiatal moziszinész

Budapestről jelentik: Egy fiatal moziszinész és író követte el ma délelőtt öngyilkosságát. Évekkel ezelőtt feljött Budapestre vidékről Mayer Lili. Gazdag szülei hozzá akarták segíteni a fiatal, sudár, barna leányt, hogy művészi ambíciói szerint érvényesüljön. A leány először filmiszinész akart lenni és Budapesten kísérletezett is ezen a pályán. Később klasszikus táncokat tanult. Amikor megfelelő előképzettségre tett szert, Berlinbe utazott és néhány nagyobb filmben kapott is szerepet.

Nemrég hazajött Berlinből és az Irányi-uccai Renaissance-penzióban szállott meg. Senkinek sem mondta el, hogy öngyilkossági gondolatokkal foglalkozik. Ma délelőtt észrevették, hogy eszméletlenül fekszik ágyában. A mentők megállapították, hogy megmérgezte magát. Miután első segélyben részesítették, súlyos állapotban a Rókus-kórházba szállították. Több bucsulevelet írt. Az egyikben bocsánatot kér a penzió tulajdonosától, hogy kellemtelenséget okozott neki.

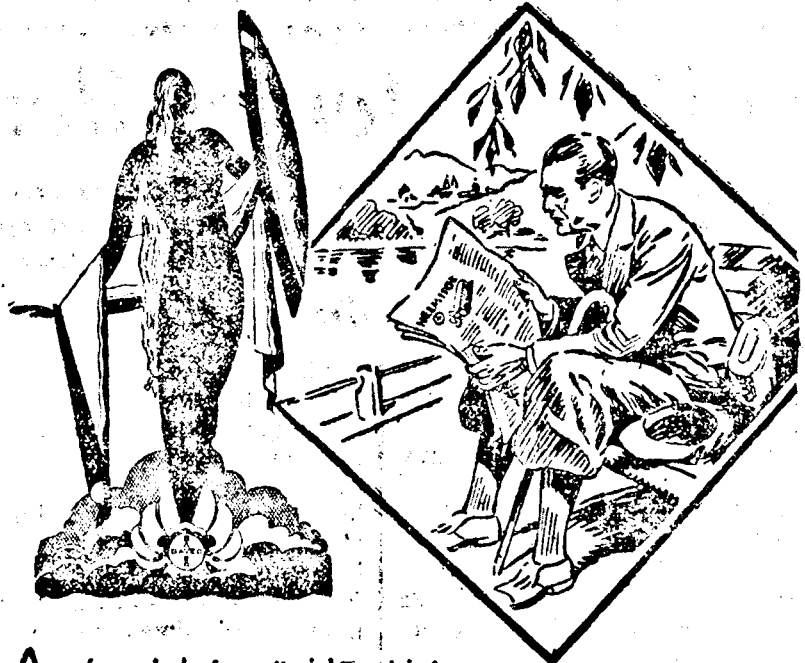
CORSO! Holnap országos premier!

Budapest után először Aradon!

MALEKI

Sörben az igazság!

BUSTER KAETON, JIMMY DUPANTE
Otletben, humorban, kacagós helyzetekben gazdag pazar vigjáték.

Az én utolsó szünidő kirándulásom teljesen el lett volna rontva, hogyha egy újságban

megjelent hirdetés a HELMITOL-tabletták ról nem vonta volna rá figyelmemet. Az állt benne, hogy a HELMITOL-tabletták használhatók a húgycsőbetegségeknél és alapos fertőtlenítést eredményeznek. Már pár napja, hogy vizeleti inger kinez és vizeletem zavaros. A HELMITOL-tabletták rövid időn belül megszabadítottak fájdalmaitom és ezzel visszajött az életkedvem.

Magyarországot és Ausztriát be akarják kapcsolni a kisantantba

Kánya magyar külügyminiszter érvei a kisantant terve ellen — Mi volt a párisi látogatás célja? — A dunai államok gazdasági problémája

Párisból jelentik: A Figaró első oldalán Lasseur neves francia publicista hosszabb cikke ír Kánya magyar külügyminiszter párisi látogatásáról. Lasseur kifejezi, hogy a magyar külügyminiszter udvariassági kötelezettségnek jött elege tenni a francia fővárosban nemcsak hamel Boncour külügyminiszter-kollegájától, hanem Daladier és Lebrun köztársasági elnökkel szemben, de egyben ezek a látogatások azt is jelentik, hogy Magyarország felismerte Franciaországnak elsőrangú szerepét az európai politikában és a magyar külügyminiszter megragadta az első kínálkozó alkalmat arra, hogy levizitellen.

A politikusok megbeszélései elsősorban is a dunai államok gazdasági kérdéseire szorítkoztak, még közelebbről pedig az államok árucseré-forgalmára, amelyekben Magyarország álláspontja — írja a francia publicista — lényegesen eltér a kisantant-államok álláspontjától. A kisantantban részvevő szövetséges államok ugyanis abban a meggyőződésben vannak, hogy a kérdést meg lehetne oldani azzal, ha Magyarország és Ausztria csatlakoznának ahhoz a gazdasági államszövetséghez, amelyet Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia alkotnak. Magyarország viszont két érvet hoz fel ez ellen az álláspont ellen. Az egyik érv az, hogy az ország nem olandan meg a helyzetet, mert Csehszlovákia és Ausztria min ipari államok nem vehetnek fel a többi agrárállamok mezőgazdasági terményeit teljes egészükben. Második érv szerint abban az esetben, ha Magyarország belépne a kisantant-államok gazdasági

államszövetségébe, maga is a politikai csoportosulás vágányára terelődne.

Kánya külügyminiszter — írja a francia cikkíró — felismerte, hogy gyors cselekvésre van szüksége és éppen ezért azt ajánlta a dunai államok gazdasági problémáinak megoldására, hogy ezeknek a kétoldalu gazdasági szövetségeket és ezeknek a kétoldalu gazdasági szövetségeknél hálózatával szöjjék be a Dunamedencét. Később ezek a szerződések alapjai képezhetik a további megállapodásoknak.

Vörös anarchia Kubában

San Martin elnök lemondott

Havannából jelentik: Havannában a legutóbbi 24 óra alatt a helyzet súlyosra fordult. Sok üzem van a kommunista munkás-bizottságok kezei között. A kormány valószínűleg képtelen lesz gondoskodni az élet- és vagyombiztonságról.

New-Yorkból jelentik: Havannai jelentés szerint San Martin elnök lemondott.

CORSO-MOZGO! Ma utoljára!

Lej 8, 12, 16, 20 helyárrakkal.

Előadások kezdete 5, 7 $\frac{1}{4}$, 9 $\frac{1}{4}$ órakor!

Csak felnőtteknek!

TEBOLY és SZERELEMI

Mindent felülmúló izgalmas film!

Alexander Klekland — Violet Heming.

Ma d. u. 9 órakor!

ARANYSZABADSÁG! Tom Mix nagyszerű filmje

Jegy Lej 8.— plus 2.—

VIZUMHOZATAL 50 Lei Sándor menetjegyirodában

Aradtól — Jeruzsálemig

A panaszok fala és — a fal panaszai. — Egy aradi szobafestő és egy odesszai orvosnő házassága Tiberiasban. — Aranyborjú helyett hollandi teheneket imádnak En-Charod parasztjai

Automobilon a biblia földjén át

Haifa, szeptember havában. A betonutat fényesre csiszolták a tovarobogó autógummik. Nyolcvan kilométeres sebességgel rohanunk Tel-Avivból Jeruzsálem felé. Az autónk úgy rohan, mintha maga is érezné, hogy utasai csaknem két évezrede nem jártak idehaza. Utitársam, egy németországi orvos, keserű mosollyal jegyzi meg:

— *Ősimezt 1800 esztendővel ezelőtt Titusz üzte ki Jeruzsálemből és ma Hitler kerget vissza bennünket... A történelem kergetősdű játszik.*

Mind a mai napig nyolcezer németországi zsidó érkezett ki Palesztinába. Dizengoff, Tel-Aviv városának örökös polgármestere, hetvenkétéves ember, maga is sokat fáradozik azon, hogy az ujonnan érkezöket elhelyezhesse. Ő a világ egyetlen polgármestere, aki látta a saját szemével, hogy huszonnégy évvel ezelőtt hogyan épült a városának legelső háza.

Ma Tel-Aviv sokkal nagyobb, modernebb és népesebb város, mint Arad.

De ime, Jeruzsálem közeledik...

Modern, széles bulvár vezet az óvárosig, amelyet magas kőfal zár körül. Ez a híres kőfal, amelyen belül szűk sikátorok labirintusában apácák, papok, rabbik, európai turisták és amerikai kirándulók, nők, férfiak, gyermekek, tevék és kutyák nyüzsgönek tarka összevisszaságban. Görög, török, arab és zsidó kereskedők, uccai árusok hangosan kínálgatják szőnyegeiket, csecsebecséiket, nyergeiket, selymeiket és limonádéikat.

A bazári élet zajától szédülten néhány szűk sikátoron át jutunk a híres „panaszok falához”. A hatalmas kőköcskából összerótt építmény Salamon király egykori fényes templomának egyetlen épen maradt fala. Amidőn Titus elfoglalta Jeruzsálemet, elpusztította a templomot és népét elszórta a világ minden tájára. Azóta idezarándokolnak a zsidók a világ minden tájékáról és ezernyolcszáz esztendő során ennek a falnak árnyékában sirja ki magát a hontalan nép minden zarándoka.

Az óváros falain túl modern villanegyed virágzik. A Skopus-hegy csucsán pedig ott áll

a világ legelső héber egyetemének nagy épülete. Mellette magasodik a zsidó nemzeti könyvtár, ahova naponta futnak be a világ minden tájékáról a könyvadományok, ingyenes folyóiratok. A könyvtárpépület lapos fedélről messzire ellátni a kupolás építményekkel tarkázott város fölött a judeai hegyek és a Holttenger kéklő tükre felé. A Holttenger partján viszont új élet virágzik. Gyártelepek, munkásnegyedek épülnek, a tenger vizének gazdag gyógy-sóit pároldják. Az új palaesztinai generáció munkája megeleveníti a holt tengerpartot.

Jeruzsálem legszebb épülete a *Keresztény Ifjak Népszövetségének* csak a napokban elkészült modern palotája, amelynek sporttelepe, uszodája és több kényelmes olvasóterme van. Ezzel szemben épült a közelkelet legszebb szállodája, a „King David Hotel”, amely szép vonalú architektúrájával és luxurióz berendezésével felülmúlja a legelőkelőbb pesti és bécsi szállodákat.

Egy aradi fiu érdekes pályafutása

A jeruzsálemi szülészeti klinikán egy aradi ismerősbe botlok. *Vilcsek* Endre, aki az aradi kath. gimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, ma tekintélyes palesztinai polgár. Érettségi után egy erdélyi fűrésztelepre került, majd egy török vállalatához Konstantinápolyba. Ez a vállalat egy Ázsiában fekvő telepére küldte és miután a vállalat tönkrement, Szírián át gyalog került Palesztinába. Haifában kitanulta a szobafestést és később Tiberiasban önállósította magát. Itt ismerkedett meg az Odesszából Palesztinába került dr. *Safir*-nak, Jeruzsálem főorvosának leányával, aki a tiberiaszi betegsegélyző orvosnője. Az ismeretség a rabbi hivatalban végződött és

az aradi Vilcsek feleségül vette dr. Safir orvoskisasszonyt.

Mire e sorok megjelennek, a jeruzsálemi szülészeti klinikán már megszületett az új Vilcsek-sarjadék is.

Vilcseket utólag meglátogattam tiberias

Tankönyvek,

füzetek, táskák, írószerek olcsón, nagy választékban

PALLAS könyv- és papírüzletben ARAD, Bulev. Reg. Ferdinand 13., Glück festéküzlet mellett

otthonában. Modern villában lakik, amelynek kapuján két héberbetűs cégtábla hirdeti: „Andreas Vilcsek szobafestő” és „Dr. Vilcsek orvosnő” lakhelyét. Mindketten szépen keresnek és boldog házasságot élnek. Vilcsekkel — aki egyébként Tiberias uszóbajnoka — éjszakai csolnakpartit rendeztünk a Tiberias-taván, amelynek közepén van az Angol Királyi Lég-hajózási Társaság kikötő-állomása. Ide kötnek ki a hydroplánok, amelyekből azután motorcsolnakokon szállítják partra az utasokat.

A tropikus éghajlatu Tiberiasból a kolóniák megtekintésére indultunk. A magángazdálkodást folytató kolóniákon kívül van körülbelül harminc, kollektív gazdálkodásra berendezett kolónia is, amelyeket „Kvuca”-nak neveznek. Érdekes egy ilyen kolóniának az élete.

En-Charodon például a zsidó parasztok már letértek az aranyalapról — mondja az egyik kolónista. Az Egyiptomból való vívonulás alkalmával a zsidók aranyborjút imádtak, most pedig En-Charodon hollandi teheneket imádnak. Gyönyörű banán- és narancsültetvényeik vannak itt, ahol 12 esztendővel ezelőtt még mocsár volt. Közel 500 lélek lakik itt 2—2 szobás csinos lakásokban. Középen két emeletes épület áll, az egyikben a közös konyha és az étkező van elhelyezve, míg a másikban a gyermekek laknak.

Palesztina, a gyermekek paradicsoma

Már sokat írtak és meséltek a palesztinai gyermekekről: mi annak a titka, hogy itt ilyen szének és egészségesek a gyermekek? — fordulunk kérdéssel az egyik kolónistához. „A recept igen egyszerű — feleli. — A házassalándók nálunk csak a természet ésszerűsége után haladnak, nem befolyásolja őket sem pénz, sem rang. Ugyanez oknál fogva itt sokkal kevesebb a családi háromszög, mint bárhol Európában.

„Szabadszerelimmal” vádolnak bennünket. Igen.

nálunk szabad a szerelem, nem köti guszba semmitéle társadalmi konvenció, itt nem nézik a hozományt,

csak az ősi emberi ösztön, a vonzalom: a szerelem. Itt nem gondot, hanem gazdagságot jelent a gyermek, amelyre a kolónia büdtségének legnagyobb hányadát fordítja.”

Szép arab és magyar fajlovaik, 300 gyönyörű hollandi és beyruthi tehenük, néhány ezer szárnyas és méhészetük van. Kilencezer dunamnyi területet dolgoznak meg, amelyen a mi terményeinken kívül az olajbogyó, banán és a narancs is megterem.

Itt, a Földközi-tenger keleti partján ma motorekét rendelnek, míg a civilizált Nyugaton — tankokat. A motorekékkel a földre vágnak mély barázdákat és nyomában kenyér-adó buza kél ki, amelyből emberek lesznek: élet fakad. A tankokkal az emberek közé vágnak széles barázdákat, hogy ismét föld legyen belőlük és ezt történelemnek nevezik. Csak frazeológiai differencia van a két művellet között, hisz az egész egy körbeforgás.

Chilevicz Hermann.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapestre a következő újságárusoknál kapható: A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál. A „Oariton” szálloda újságárusánál. A Keleti pályaudvar főosarnokában levő nagy újságbúdában.

SPORTVONAT

október 20-án Budapest és Bécsbe

utlevél nélkül.

Ripensia—Újpest

Olaszország—Magyarország kupamérkőzés

Szükséges okmányok: állampolgársági másolat, személyazonossági és férfiaknak katonai igazolvány. Tartalékos tiszteknek a katonakönyv. livrettel rendelkezőknek a Cercul Recrutare engedélye.

Az október hó 2-ig jelentkezőknek számozott belépőjegyet biztosítunk a mérkőzésekre.

Részvételi díj: **975.- lej**

és a számozott hely a Ripensia mérkőzésre 50.- lej.

Bécsbe utazók utiköltsége oda-vissza: **2195.— Lej.**

A rendezést a közismerlen gondos Központi Bank és Menetjegyiroda végzi.

Gyászünnepély

az aradi katolikus gimnáziumban Sima Dezső emlékére.

A váratlanul, tragikus körülmények között elhunyt Sima Dezső festőművésznék, az aradi Katolikus Gimnázium kiváló tanárának emlékére ma reggel gyászünnepséget rendeztek a gimnázium nagytermében. A termet zsúfolásig megtöltötte a gimnázium tanári kara és a tanuló ifjuság. Fischer Aladár igazgató magasszónyával beszéd keretében méltatta az elhunyt kolléga kivételes tehetségét s az ifjuság nevelésének érdekében kifejtett érdemeit. Szavak Aladár beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Ha utatok arra a vidékre vezet el, ahol tanárok örök álmát alussza, ne felejtsetek el, hogy ő végtelenül, határtalanul szeretett mindnyájatokat és minden tudásával szellemi képességeit fejlesztésén fáradozott. Szakitsátok le azokat a virágokat, amelyeket ő legjobban szeretett és helyezzétek el a hegyek között hantolt sírjára.

Az intézet tanuló ifjusága könnyezve halgatta végig Fischer Aladár klasszikus felépítésű, meghatóan szép gyászbeszédét, amelynek minden szava mint szeretetteljes utolsó üdvözlést szállt a távoli hegyek között nyugvó kolléga sírjához. A gyászünnepség ezzel véget ért.

Olcsó utazás Aradról Budapestre és Bécsbe a Filléres Gyorssal

Október 20-án indul a filléres sportvonat -- Nagy kedvezmények az utasok részére -- Nem kell utlevél

Aradváros társadalma, főként a sportkedvelő körök nagy érdeklődéssel fogadták a Ripensia-egyesület nagyszabású akcióját. A budapesti football-szezon egyik kimagasló eseményének, a Ripensia vendégszereplésének alkalmából a sportegyesület filléres gyorsot indít Budapestre. Ezzel egyidejűleg a rendezőség arra is lehetőséget nyújt, hogy

a filléres gyors utasai kedvezményes áron Bécsbe is ellátogathassanak.

A társasutazásban való részvétel díja olyan minimális összeget jelent, hogy bárkinek módjában áll a filléres gyorsal Budapestre utazni, hogy résztvehessen a Ripensia mérkőzésén, ezenkívül elintéznivalóit úgy Budapesten, mint Bécsben kényelmesen elvégezhesse.

A filléres gyors utasai kollektív utlevéllel utaznak, ami annyit jelent, hogy a résztvevők megszabadulnak az egyéni utlevéllel járó gondoktól és kiadásoktól. A kollektív utlevélhez csupán állampolgársági igazolványt, személyazonossági igazolványt (régit vagy új), a katonaköteles férfiaknak pedig katonai igazolványt kell csatolni. Az utazási költség III. osztályú gyorsvonaton Budapestre és vissza kollektív utlevéllel és vízummal együtt, számozott helyvel mindössze 975 lej, amelyhez a Ripensia október 20-án lefolyó mérkőzésére szóló 50 lejes belépőjegy megváltása is kötelező. Akik már rendes utlevél birtokában vannak, azok az utiköltségért, vízumért és sportlepi belépőjegyért 775 lej fizetnek. Azok részére, akik Bécsbe is fel akarnak menni, a részvételi díj vízummal és utlevéllel együtt 2195 lej. Tekintettel arra, hogy a kollektív utlevél beszerzése hosszabb időt igényel, a társasutazás rendezősége a jelentkezési határidőt október 10-én állapította meg.

A filléres gyors utasainak Budapesten rengeteg alkalma nyílik a szórakozásra

október közepén, amikor a társasutazás lebonyolódik. Október 22-én folyik le Budapesten az olasz-magyar válogatott mérkőzés, úgy hogy a filléres gyors utasai ezt a nem mindennapi élvezetet igérő footballmérkőzés is végignézhetik. Erre a mérkőzésre jelentkezés útján szintén előre biztosíthatnak maguknak jegyet a társasutazás résztvevői.

A társasutazás megrendezését 'technikai viszonylatokban a temesvári Központi Bank Menetjegyirodája végzi el szakszerűen és tökéletes precizitással. A társasutazásra jelentkezni lehet az Aradi Közlöny, valamint az Er-

CSILLÁR VÁSÁRLÁSNÁL

KÖVETELJE A

GAZDASÁGOS

FÉNYERŐS

TARTÓS

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPÁT.

kérjük az utazni szándékozókat, hogy már most jelentsék be részvételüket kiadóhivatalunkban.

Beiratásra!

Iskolai felszerelések, író- és rajzszerek, füzetek, körzők, iskolatáskák, hegedű- és zongoraiskolák, hegedűk, legnagyobb választékban 3480

„CONSUM“ könyvre is!

Kerpelnél

(Telefon szám: 385.)

délyi Hírlap kiadóhivatalában. Olvasóinkat és előfizetőinket felszólítjuk tehát, hogy mielőbb jelentkezzenek kiadóhivatalunkban, és használják ki ezt a rendkívüli alkalmat arra, hogy olcsón, utlevél nélkül Budapestre utazhassanak. Miután megfelelő számú vagonról előre kell gondoskodnunk, nehogy az utolsó napokban történő jelentkezések torlódást idézzenek elő.

Halálraitélt fegyencek izgalmas szökése

Véres fegyencváladás egy amerikai fegyházban — Sortüz a börtönőrökre — Meggyilkolták az őrség kapitányát

New-Yorkból jelentik: Amerika legmodernebb fegyházában, a Louisiana államban levő Angolában olyan izgalmas és regényes foglaltszöke történet, amely minden változtatás nélkül való lehetne illeszteni egy büntügyi regénybe, vagy amelyről nagyhatású film-drámát lehetne készí-

latta el. Délután négy órakor kitört celláiból a tizenöt főnyi csoport. A szökést azonnal észrevették és megszólalt a riadójel. A belső épület kapuit és a külső fal páncélozott kijáratát lezárták. A fegyencek bántatlanul eljutottak a belső kapuig, ahol négy fegyőrrel találkoztak.

A tizenöt fogoly sortüzet adott a fegyőrökre, akik közül az egyik meghalt, két másik súlyosan megsebesült. Amikor a belső kaput tulitották, a fegyőrök egy osztagával valte kezdetűt, amelyek során két fegyenc meghalt. A tizenhárom menekültnek sikerült az őrségig eljutnia, ahol az őrség kapitányával találta magukat szemközt, akitől a külső kapu felé követtek. A kapitány elutította a követelést, mire a fegyencek agyonlőtték. A vizsgálat utólag megállapította, hogy harminc golyó hatolt a tiszt testébe. A meggyilkolt ember zsebéből elvették a külső kapu kulcsát, akadálytalanul kinyitották a páncélait és sikeresen a szabadba kijutniok. Ebben a pillanatban a fegyházhoz érkezett egy szakasz katona, a menekülő fegyenceknek azonban szerencsésük volt. A külső kapu előtt egy versenyautó állt, amelynek vezetője egy közeli benzínállomásnál tartózkodott. Egy másodperc elég volt ahhoz, hogy a banditák felismerjék a kedvező helyzetet és a gépkocsira szálljanak. Az egyik fegyenc, aki soffőr volt valamikor, a volánhoz ült és a halálraitélt, meg életfogytiglani börtönre ítél fegyenceknek sikerült a versenykocsival elmenekülniök.

TONY BULANDRA
G. STORIN
DIDA SOLOMON
RENE ANNIE
LIZETTE VERA:

KISÉRTETEK VONATA

az első románul beszélő film, amelynek külön érdekessége, hogy Pesten készült a HUNNIA filmgyárban Fejős Pál felügyelete alatt.

Holnap a
Centralban!

ni. Tizenkét fegyenc, akiknek súlyos büntetés kellett volna érszenvedniök és hátraléraitéltnek, akiket csak napok választottak el kivégzésüktől, megszöktek. Titkos telefonvezetéket létesítettek a cellák között és kis házteléfonoon beszélgettek egymással az éjjeli órákban. A fegyencek megvárták azt a napot, amikor a fegyőrök labdarugó csapatát megtartotta mérkőzését. Mindenki a mérkőzésen volt és a szolgálatot csak nagyon leredukált számú őrcsapat

CENTRAL-MOZGO: 5. negyed 8 és negyed 10 órakor: PÁNIK A VÁROSBAN. Világláger, Olimpiai uszokban: BUSTER CRABBE, az olasz repülőgép- és FRANCIS DEE. Helyárak: 7, 10, 15 és 20 lej, repülőbéllyeggel együtt.

SELECI-MOZGO: 5. negyed 8 és negyed 10 órakor: BOBBY NE HAZUDJ! Jenő, énekes vigjáték. Főszereplők: JENNY ZUGO, OSCAR KARLWEIS, HALMAY TIBOR. Helyárak: 7, 10 és 15 lej, repülőbéllyeggel együtt.

HIREK

Simon Böske week-endje

A szépségkirálynő-választások akkor még nagy eseményt jelentettek, amikor Simon Böske, a keszthelyi körorvos világszép leánya lett Magyarország szépségkirálynője. Miss Simon diadalmasan ezélt be a világhírűvé: Párisban sikra szállt Miss Európa csillogó címéért. A hatyutnyaku, sugar termetű, nemes vonásokat viselő Simon Böskét meg is választották Miss Európává és utja hazafelé valóságos diadalut volt... De ott hon csakhamar megcsapta a körülrajongott szépségkirálynőt a kiabrándulás fanyar szellője: szülővárosában nem úgy fogadták, mint a diadalmanorban uszó budapesti társadalmi világában. Miss Európa érezte, hogy a pünkösd királynőség muló és arra gondolt, hogy jó lesz, ha idejében gyümölcsözteti — végre saját hasznára — világhírűvének előnyeit, Brammer Pál, a legnagyobb budapesti textilüzlet egyikének junior főnöke szép vagyonnal a háta mögött, valóban nem megvetendő párti még Miss Európa számára sem!

Miss Európa tehát felcserélte hangzatos, külső csillogással és csengéssel teli nevét az egyszerű Brammer Pálné nevével. Arra gondolt, hogy biztosabb révbe evez be a világszépség hullámzó, változó vízéről, amikor ezt a sorsot választja, amely minden igazi asszonynak hivatása és elcserélte szimbolikus királynői koronáját a menyecske fejkötőjével. Senki sem hitte volna, hogy Miss Európát újból utóléri a pünkösd királynőnek végzete: a világhírűvé glóriájának fénye elveszti hamis csillogását és ugyanaz a sors éri őket, mintha sohasem lettek volna szépségkirálynők, kivételes lények... Budapest társadalmi köreiben a szalonok csemegéjének számít az a hír, hogy Brammer Pál válik világszép feleségétől. Szó szerint kérem: Brammer Pál válik és nem lesz Simon Böske, az egykori Miss Európa ex-szépségkirálynő válik férjétől. Valahogy nem illik bele a szépen indult, romantikus szerelmi regénybe az unhappy-end fejezete: Brammer Pál detektivekkel figyeltette meg állítólag feleségét, aki ellen ilymódon produkált válogásokat. A szépségkirálynő rajongó árnyéka a jellemraja csorbát szenvedett ezzel s egyben annak dokumentumával szolgál, hogy az élet sem mindig tehetséges drámaíró... (cs. p.)

— **IDÓPROGNÓZIS.** Enyhe idő, nyugaton erősebb mértékű borulás és helyenként esetleg, esővel.

— **Miklós királyi herceg Belgrádban.** Belgrádból jelentik: Miklós román királyi herceg jelenlétében 100 jugoszláv katonai repülőgép különböző gyakorlatokat mutatott be, amelyek után Miklós herceg szemlét tartott a tiszték felett. Ezután egy 12 gépből álló légi-járórt állítottak össze, amely különböző hadiformációkat mutatott be. A repülő-mutatványok után a román királyi herceg megszemetelte az Ikaros jugoszláv repülőgép-gyárat.

— **Királyi hadgyakorlatok.** Bucurestiből jelentik: A királyi hadgyakorlatok szeptember 27-ikén kezdődnek és október 12-ig tartanak. A manőverből az I., VII. és II. hadtest csapatai vesznek részt és nagyrészt Olteniában játszódnak le. Részt vesznek a hadgyakorlatokban az ország összes lovassági és repülőosztagai. Szeptember 27-től 30-ig összpontosítják a csapatokat, elszejtől 5-ig történik a csapatok felvonulása, október 5. és 10. között a tulajdonképpeni hadgyakorlat, míg 10. és 12-én a műveletek kritikáját ejtik meg, majd végül a király előtti felvonulással fejeződik be a hadgyakorlat. A hadgyakorlat ideje alatt a király Sztalinán fog lakni a királyi kocsiban, majd Craiovan, ahol a főbb hadgyakorlatok lefognak játszódni.

— **Dr. Pop C. István kamarai elnök szerdán reggel a nemzetközi gyorsvonattal Bécsbe utazott.** Elutazása előtt kezelőorvosa, dr. Siiarteu Pál vizsgálta meg és adta meg engedélyét a ferasztó külföldi uthoz, amely Bécsen és Nizzán át, Madridba, az interparlamentáris konferenciára vezet.

— **Meghalt a Theozofusok Világszövetségének elnöknője.** Londonból jelentik: Annie Besant, a Theozofusok Világszövetségének elnöknője ötnapi eszméletlen álm után örökre elszenvedt. Halálos ágyát hívei és a „Kelet csillaga” nevű theozofiai társaság vezetői állották körül. Érdekes, hogy az idős angol hölgyet indiai vonatkozású rajongásai miatt az angol társadalmi élet vezetői körében kiközösítették.

LEGUJABB

Diktatura készül Ausztriában

Dollfuss átszervezi kormányát — Starhemberg herceg és Winkler alkancellár között kiéleződött a helyzet

Bécsből jelentik: Osz-rák politikai körökben nagy érdeklődés előzi meg a keresztény-szocialista párt sorsdöntő értekezését. Az ülésnek az kölesönöz különösebb jelentősége, hogy **Starhemberg** herceg és **Winkler** alkancellár között legutóbb kiéleződött a helyzet. Starhemberg, a Heimwehr vezére ausz-rofascizmust követel, míg Winkler, aki a Landbund élén áll, az alkotmányos élethez való visszatérés szükségességét hangoztatja és tiltakozik az ausz-rofascizmus ellen. Beavatottak véleménye szerint Dollfussnak végérvényesen választania kell a Heimwehr és a Landbund között. A tegnapi osz-rák sajtó annak a véleményének adott kifejezést, hogy Starhemberg nem számíthat Dollfuss teljes bizalmára, mert az utóbbi napok eseményei — a lapok a tegnap leleplezett nemzeti-szocialista összeesküvése

céloztak — az. bizonyítják, hogy Starhemberg herceg Heimwehrjei nem százszázalékosan megbízhatók, amennyiben éppen most derült ki róluk, hogy a tagok egyrésze a nemzeti-szocializmus híve.

Bécsből táviratozzák a késő éjjeli órákban: Dollfuss kancellár elhatározta, hogy kormányt gyökeresen átalakítja. Erre nézve a mai nap folyamán tüzetes megbeszéléseket tartott pártja számos vezetőegységével, majd tárgyalásainak eredményeiről részletes jelentést tett a szövetségi elnöknek is. Beavatottak információi szerint Dollfuss új kormánya a „személyiségek kormánya” lesz és mindazok az új miniszterek, akik tagjai voltak eddig a nemzeti tanácsnak, ott viselt tisztségeikről lefognak mondani. Dollfuss terve szerint, mint kormányelnök, diktatori hatalmat kap kezébe.

— **Hohenzollern herceg Romániában.** Bucurestiből jelentik: Szombaton Nagyváradon keresztül, az országba érkezik Hohenzollern Frigyes herceg, aki részt vesz a sinaiai ünnepségen. A hercegnek Nagyváradtól külön szalonkocsit bocsátanak rendelkezésére.

A világ leghosszabb szerelmes levele

A londoni British Múzeum igen érdekes kéziratot gazdagodott. A kézirat Erzsébet királynő korából származik és a királynő egyik udvaroncája írta egy előkelő hölgynek. A kézirat 400 oldal és ez a négyszáz oldal egyetlen szerelmes levél. A különös szerelmes levelet pontosan megvizsgálták és megállapították, hogy összesen 400,000 szó van benne. Tehát, kétségtelenül ez a világ leghosszabb szerelmes levele. Arról nincs feljegyzés, hogy a hölgy nem tartotta-e unalmasnak ezt az áradozó szerelmelet.

— **Nyertes számok.** Bucurestiből jelentik: Az osztályosorsjáték mai húzása 60 ezer lejt nyert: 34956, 15 ezer lejt: 76630 és 37983 és 12 ezer lejt: 21220.

— **Fei-, váll- és ágyék-reumánál,** ideggyulladásoknál, szagatásnál és zsabánál a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz rendkívül hasznos háziszert, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőszatornát jól kitisztítja. Egyetemi klinikán szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi **Ferenc József** viz gyors és biztos hatású, kitűnő gyomor- és héltisztító szer.

— **Milliók közmunkák indulnak Aradon.** Gráf Geiringer és Marian aradi építésmesterek, amint ismeretes, az egyik városi árlejtésen elnyerték a városi árvizvédelmi gátak javítási munkálatait. A város vezetéséhez ma érkezett le a bucuresti-i központi árlejtési hivatal leírata, amelyben értesítik Aradvárosát, hogy az árlejtés eredményét hivatalosan jóváhagyják. Most már csupán a városi nagytanács hivatalos jóváhagyása van hátra, hogy az aradi, mintegy egymillió egyszáz-ezer lejes közmunkák megindulhassanak. Egyébként az aradi közmunkaalkalmakkal áll összefüggésben az a látogatás is, amelyet **Ispravnic György** aradi vasutizagzató tett **Botioc Elek** dr. polgármesternél. **Ispravnic** vasutizagzató ugyanis bejelentette, hogy a maga részéről ugyancsak megkapta a CFR vezérizagzatójának hivatalos értesítését, amely intézkedik, hogy — amint **Pop C. István** dr. számunkra már jelezte — az aradi vasúti Viadukt újjáépítési munkálatai már a jövő hét elején megindulhassanak. Az új vasúti Viadukt vasszerkezetét Pitestiben állították össze és a jövő hét elején szállítják Aradra.

— **Halálozás.** Lewiecki Tivadar nyug. aradmezei árvaszéki ülnök, folyó hó 19-ikén elhunyt. Temetése csütörtök délután 5 órakor lesz a felsőtemető halottsházából.

Kézzel szedett, válogatott
fajalma
 Arany Parmen, Sevari, Batul, Sikula, London Pepi, Canada Renette, Kormos, valamint Besztercel, Jerusalemi és Anna Spah
csomogoszilva.
 Megrendelhető:
„PROMONTORUL” Arad, szülő és gyűlők szövetsége Str. Alexandri (Salaoz-u.) 1. 3534

Didergő sorok

— **Mit szólsz ehhez a hideghez? Hát ez volna a vénasszonyok nyara?**
 — **Hja, a fejlett kozmetika.**
 — **Hogy-hogy?**
 — **Nincsenek már vénasszonyok!**

— **Ujabb exhumálás Világoson.** Világosi tudósítónk telefonjelentése: Ma délelőtt kiszállt Világosra Ionescu dr. törvényszéki orvos, aki exhumálta az arzénos bünperből kifolyólag a kilencedik halottat, **Render Jakabot**. A törvényszéki orvos két üveget és egy dobozt megtöltött a holttest belső részeivel és azt Bucurestibe küldötte. Ma délután pozitív formában az a hír terjedt el Aradon, hogy a galsai temetőből hat exhumálható holttestet elloptak. A hírek szerint ezt maga dr. Ionescu törvényszéki orvos konstatálta volna. Ezzel szemben tudósítónk érdeklődött a világosi csendőrségnél, ahol ezt a híresztelést a legkategorikusabban megcáfolták.

— **Csekedti törzsfőnök fut az igazság után.** Londonból jelentik: Csekedti, a számozott délafrikai törzsfőnök a napokban hajóra száll és elindul London felé. Személyesen akarja felkeresni Thomas gvarmatügyi minisztert és el akarja panasolni, hogy milyen igazságtalanság történt vele. Elítélte után röpiratokat adott ki, melyekben részletesen elmagyarázza, hogy miért kellett megkorlácsolásra itélni az erkölcstelen angolt. A néger törzsfőnök reméli, hogy Londonban igazságot szolgáltatnak neki.

— **Gyengélkedé sidején,** különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz fájdalommentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre.

— **Családi tragédia Pesterzsébeten.** Pesterzsébetről jelentik: Megdöbbentő családi tragédia történt ma délután Pesterzsébeten. **Baicsi Ferenc** hatvan esztendő vendéglős összeveszett feleségével, aki a dühöngő férfi elől az udvarra menekült. **Baicsi** üldözöbe vette feleségét és az udvaron leszurta. A házaspár tizenhat éves fia anyja segítségére sietett és a vendéglős véletlenül fiát is megszurta. Néhány pillanatra kijezanodott és megdöbbenve látta, hogy mit cselekedett. Ekkor öngyilkossági szándékból mellbeszurta magát. A szerencsétlen asszony meghalt, a fiut és **Baicsit** a mentők a kórházba szállították.

— **Miniszteri engedéllyel esküszik egy 15 éves aradi leány.** Köböl Zita 15 éves Mosóczy-telepi munkásleány azzal a kérelemmel fordult az igazságügyminisztériumhoz, hogy súlyos betegségére való tekintettel, a korhatártól eltekintve, adjon számára esketési engedélyt. Az igazságügyminisztérium engedélye, a kivételes esetre való tekintettel, ma érkezett meg az aradi anyakönyvi hivatalhoz, amely erről értesítette a nagybeteg menyaszszonyt és annak Petrozsényban élő vélegényét, Zivolsky Vilmost. Az esküvőt valószínűleg szombaton tartják meg.

— **Feljelentett aradi szállító.** Érdekes feljelentés érkezett ma délelőtt az aradi rendőrséghez. A feljelentő Kovács Gyula, az aradi Stiaszny-féle kaptafagyár igazgatója, aki feljelentésében előadta, hogy a kaptafagyár már régebben átadott 25 ezer lej az Intercontinental aradi szállító cégnek, hogy az összeget egy stuttgarti cégnek fizesse ki. A stuttgarti cégnek a 25 ezer lej ellenében gépalkatrészeket kellett volna leszállítania. Hetek multak el, de a gépalkatrészek egyre késtek, végre is Kovács Gyula megreklamálta a szállítmányt a stuttgarti cégnél, ahonnan azt a meglepő választ nyerte, hogy az átutalt pénzt ezideig nem kapták meg. Kovács Gyula most már ismét az Intercontinentalhoz fordult, de nem sok eredménnyel, mert a cég még mindig nem intézkedett az ügyben. Kovács Gyula a rendőrséghez fordult, hogy a 25 ezer lej végre visszakaphassák.

— **Az izraelita Szeretetház agasztvániai roshasonok alkalmával** hálatelt szívvvel köszönik a jótéteket és közelségben Isten trónusához, imádkoznak mindazokért, akik éltük alkonyán segítik és nemeselekkü adományaikkal lehetővé teszik az intézmény fenntartását.

— **Aradi rendőri hírek.** Gyürky Károly, Dr. Ratiu-ucca 28. szám alatti lakos 5497. számu kerékpárját ismeretlen tettesek ellopták. Tegnapi éjszaka folyamán előállították Gábor Pascu mikalakit, Strada Prutului 32. szám alatti lakost, aki ittasi állapotban hangos uccai botrányt rendezett a volt Boros Béni-terén. Az ittasi embert előállították a rendőrségre, utközben többször összeesett és kihullott zsebéből két százas tekercs aprópénz, amit a kísértő rendőr magához vett. Amikor az inspekción szobába érkeztek, a rendőr kitépte a pénzt az asztalra s akkor vették észre, hogy a százas tekercsek tulajdonképpen csomagolópapírba burkolt fadarabok, amit nyilván megtevésztesre tártogatott magánál. Az eljárás most már nemcsak a botrány miatt, hanem a hamis tekercsek miatt is megindult Gábor Pascu ellen.

— **Székredésnél,** emésztő zavaroknál, gyomorégésnél, vértódlásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorrra 1 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— **Leányasszony, aki mögött a javító, előtte a fogház.** Elöl dának, hátul páriák, (Szomorú kis életek a kalapozalonok masamódjai között). Heinrich Mann: Duplafenekü morálka nevel a diktatura. Janovics Jenő dr. felelős az erdélyi magyar színezet tragikus pusztulásáért. Mássalőrási banyász Arad—Temešvár között. A Roosevelt—Ford háborúság igazi kulisszatitkai. Szenzációs szerződésformula Szendrej és a színezet között. Szezonnyitó premier az Élet színpadján. Aratódal prózában. Gázmaszkával a beugrató és kiugró biztosíték ellen. Egy öreg könyvmoly folytatásos emlékei a történelem, irodalom, művészet és a humor örökéletű birodalmából. A Galló-ügy nem volt, hanem lesz! (Hamis tanak felvonulása a rejtélyes biztosítás; ügyben.) Ki jutott csödbe? Csak legalább ők boldoguljanak! Szatirikus sportrovat. Politikai görbétükör stb. — az Erdélyi Élet legújabb számában.

— **Az aradi bőriparosok beszerzési csoportjának szervező utja a megyében.** A nemrégiben megalakult Aradi Bőrieldogozó Iparosok Beszerzési és Értékesítési Szervezete nagyarányú szervezési akciót kezdett a megyében. Vasárnap az ineu-i Iparos Kör helyiségében elhatározták, hogy részt vesznek a Bucurestiben október 2-től november 2-ig tartandó mintavásáron. Hétfőn Chisineu-Crisre utaztak a szervezési akció vezetői. Itt az Iparos Otthonban folyot le a gyűlés. Aradon a közeli napokban kezdetüket veszik a mesterek és segédek ipari tanfolyamai.

A szezon színe: kék

A politika és a történelem utabban színeken manifesztálódik: Moszkva a vörös, Berlin a barna, Róma a fekete szín jegyében végzi gigantikus vagy átkos kísérleteit, másutt meg más színek dominálnak. A szocialis és nemzeti harcok e színpompájába szeliden és szerényen illeszkedik bele a bánatos sötétké, melyet, lapjelentések szerint, a walesi herceg választott kedvenc színűül a most következő szezonra. Biarritzban nem kis szenzációt keltett, hogy az angol világbirodalom trónjának örököse nemcsak kék ingben és kék nyakkendővel jelent meg a strandon, hanem nadrágra és cipője is kék volt. Ha hozzá tesszük, hogy a princ a buffében valami kék színű cocktailt ivott, biztosak lehetünk benne, hogy négy hét múlva a civilizált világ valamennyi arszlánja esküdni fog erre az utóbbi években oly méltatlanul elhanyagolt színrre. A téli szezon tehát a kék szín jegyében indul: kék lesz a nadrág, a cipő és a snapsz is. Hogy a harmónia tökéletes legyen, az idezi telen kék lesz az éhségtől és fáradtságtól elcsigázott nyomorgók ajka is és kék lesz a tüntető munkanélküliek hátán a folt is a rendőrök gummitöltő nyomán.

Felvonták a kék lobogót.

— **Mister Archibald.** Ez a címe annak a rendkívül érdekes és izgalmas regénynek, amelynek közlését a Délibáb e heti számában kezdi meg. A népszerű színházi képeslap pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, színházi beszámolókat, pletykákat, slágerszövegeket, rejtvényeket, egyfelvonásos színdarabot, filmrportokat és száz képet közöl. A 84 oldalas Délibáb ára 7 lej.

Csak **SZMUTNY** a legolcsóbb az **őszi** bevásárlásnál

Prima **Kabát, Kosztüm és Ruha** szövetek mérsékelt árban.

Selyem, bársony és **Duveline** nagy választékban **Külön kelengye osztály!** 8522 **Arad, Str. Metianu 4. (volt Forray-ucca.)**

— **Fordított világ.** Japán lelkét az európai ember még évtizedek alatt sem tudja megérteni, mert ebben az országban majdnem mindent fordítva csinálnak. A japán ács huzza és nem tolja kifelé a kulcsát, a kulcsokat ellenkező oldalra kell fordítani, hogy kinyissák a zárat, a japán leány nem a cérnát fűzi a tü fokába, hanem a tü fokát csuszítja rá a cörnaszájra. A világnak millió és millió ilyen furcsasága és rejtélye van. Ezekről immár harmincöt esztendője ír Tolstoj „Szűz” című és egy egész generációnak nyújtott m- d- i- t- t- á- s- t.

A Goldschmidt-bank verspályázatai

Alapozd meg szerencsédet,
Goldschmidtnél vedyél sorsjegyet.
(Sz. Pál.)

A „szerencse sorsjegye”,
Goldschmidt banké! ezt vedve!
(Juhász J.)

A Főnyeremény csak úgy lehet a tiéd.
Ha sorsjegveden rajta Goldschmidt pecsét!
(No. 49438.)

A szerencse-számomat sosem én választom,
Választ nekem Goldschmidt, mindég reá bízom!
(No. 49438.)

ÉPÍTETTŐK FIGYELMÉBE!

Constructia építőipar R. T.

Arad, Str. Iosif Vulcan 6. (Kazinczy-ucca.)

Tritthaler Ferenc és Nachtnébel Odön főmérnök műszaki vezetése alatt vállal mindennemű új építkezést, tervezést, művezetést, a legkisebb átalakításoktól a legmodernebb kivitelig.

URANIA

MA, CSÜTÖRTÖKÖN: 5. ¼ 8 és ¼ 10 órakor:
ANNY ONDRA legbájosabb vígjátéka.
Carl Lamac rendezése. **Marc Roland** zenéje
EGY PARADISOS ÉJSZAKA
Hermen Thimig, Erna Morena, Raip A. Roberts, Oscar Sabo
Délután 3 órakor **MATINÉ.** Olcsó helyárak.
Tavaszi felhők az égen (Schubert operett)
Gretl Theimer, Siegrid Arno, Karl Jöken,
a berlini opera tenoristája.

OLCSÓ HELYÁRAK 3 órakor: 6.— és 10.— L.
5 óratól: 8.— 10.— és 15.— L.

Jegyelővétel este 9 óráig: **Menczer** dohány-
tássa, Str. Alexandri (Salaoz-ucca) sarok.
Jön: A MOZIBOLOND, HAROLD LLOYD
legjobb burleszkje.

— **Orvosi hír.** Dr. Waldman fül-, orr- és gégeorvos külföldi utjáról hazaérkezve rendeléseit Str. Take Jonescu (v. Sárosi-ucca) 1. alatt újból megkezdte.

— **Seldner Imre** genfi előadása az Iparos Otthonban. Nem mindennapi érdekességű előadás zajlik ma a Hang folyóirat rendezésében az Iparos Kulturház nagytermében, szombaton, e hó 23-án este. Az előadó régi ismerőse Arad közönségének: Seldner Imre kőműves, aki öt évvel ezelőtt aradi szerkesztőségéből távozott Genfben s ezalatt az idő alatt az európai sajtó-életnek számottevő egyéniségévé fejlődött. Akkreditált publicistája a Népszövetség mellé beosztott újságszerkesztő és Est Lapoknak. Öt esztendő után tér vissza szülővárosába Seldner Imre, aki a népszövetségi város politikai jelentőségét, a Népszövetség céljait és elképzelését éppen olyan színes szavakkal fogja ecsetelni, mint amilyen színes és érdekes számolt be az európai lapok saszében Herrikeres és Mac Donald vagy Titulescu és Boncour interjúival. A nagy érdekességű előadás iránt szokatlan érdeklődés nyilvánul meg és az Fekete Tivadar, a Hang szerkesztője vezeti be.

— **A köz- és magánalkalmazottak nyugdíjgyejesülete** felszólítja alább felsorolt tagjait, hogy nyugdíjuk elnyerése végett szerkesztett beadványt legkésőbb folyó hó 22-én, azaz péntek délelőtt Boneu ügyvéd ur irodájában irják alá (volt Karolina-ucca 10. sz.), mert ellenesetben a határidőt elmulasztják. **Kurucz Gábor Str. Selari 1. szám, Kocsik István Str. Miron Costin 20. Okos Mihály Str. Jianu 7., Kristóf András Str. P. Rares 43. sz., Szabó József Str. Bratianu 16. sz. Az elnökség.**

Hungária Penzió Budapest,

Erzsébet-körút 9—II. New-York-palota. Telefon 441-96
Gyógyfürdő, kényelmes tiszta folyóvízes szobák elsőrendű ellátással, vagy anélküli polgári árkakal. Társaságoknak engedély.

— **Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonos Segélyző Egyesületének hivatalos közleménye.** Tájékozás végett közöljük az összes érdekelt nyugdíjasokkal, hogy a pénzügyminiszterhez f. évi augusztus hó 21-én a hátralékos nyugdíjak sürgős folyósítása és az adókonok mellőzése érdekében tett felterjesztésükre az Általános Nyugdíj Pénztár folyó évi szeptember hó 7-én kelt 33259. számu és az aradi pénzügyigazgatóság által mai napon kézbesített leirata értelmében a hátralékos nyugdíjak ki lesznek fizetve. Kérjük tehát az összes nyugdíjasokat, hogy türelemmel várják be azok folyósítását. Tekintettel arra, hogy egyesületünk az Erdélyi és Bánáti Nyugdíjas Szövetséggel karöltve, nemcsak az egyes tagok, hanem a nyugdíjasok egyetemese érdekelté kiú és egyesületünk ajtója minden nyugdíjas számára nyitva áll, kérjük mindazon nyugdíjasokat, akik még nem tagjaink, hogy most, midőn a nyugdíjasok megfoghatásukért és jövőjükért élet-halál harcot vívnak, támogatásukat bennünk, lépien be a tömegesen, hogy az eddigénél még nagyobb erővel küzdhessünk és vívjuk ki törvényben biztosított jogainkat. Végül, minthogy tudomást szerztünk arról, hogy egyesek arra buzdítják tagjainkat, hogy lépien ki egyesületünköt, vagy ne fizessenek tagdíjat, figyelmeztetjük őket, hogy ne ijjenek fel ezek a kárumunkájának és jelentsek be az illetőket nálunk, hogy ellenük törvényesen eljárassunk. Elnökség.

Olcsó HAPAG-utazások

a chicagói világkiállításra

A HAPAG utazási világvállalat két társasutazást szervez a chicagói világkiállításra. Az első társasutazás utasai szeptember 21-én indulnak és október 20-án térnek vissza. A második társasutazás résztvevői október 12-én indulnak és november 10-én térnek vissza. A nagyszerűnek ígérkező társasutazásokon kívül a Hamburg—Amerika Linie november elsőjéig hetenként egyéni és csoportutazásokat rendez a chicagói világkiállításra.

Felvilágosításokkal és prospektussal **Künstler** Andor utazási irodája szolgál.

— Nem töltik be Vass Barnabás, az elhunyt városi mérnök állását. Ismeretes, hogy Vass Barnabás városi főmérnök halála óta egy városi mérnöki állás áll már hónapok óta üresedésben. A városvezetés felírt a belügyminisztériumba, ahol jóváhagyást kért arra, hogy az állást nyilvános pályázat útján betölthessék. A belügyminisztérium válasza ma érkezett le Aradra, amelyben közlik, hogy a minisztérium nem járul hozzá a megüresedett állás új betöltéséhez.

— **Lelekesválasztás Aradmegyében.** Kisjenői tudósítónk írja, hogy Firiteaz községben tegnap volt a lelekesválasztás. Heten pályáztak, akik közül Jercan Györgyöt 50 szavazattal választották meg. A fiatal és rendkívül képzett Jercan megválasztása általános megelégedést keltett.

— **Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt az arad-pécskai országút mentén.** Bulzan Demeter pécskai vállalkozó, aki az országút mellett húzódó diófákat bérlé az államtól a dió leszedésére egy Tasca Mancile nevű 13 éves fiút alkalmazott. Tasca Mancile ma reggel hozzáfogott a diófák leszüreteléséhez s munka közben rálépett egy vékonyabb faágra, amely az országút mentén húzódó magasfeszültségű villanyhuzallal került érintkezésbe. A faág a magasfeszültségű árammal való érintkezés folytán nyomban lángra lobbant. A szerencsétlen gyermek súlyos égési sebekkel zuhant le a lángoló diófáról és ráesett a diófa mellett húzódó villanydró okra. A magasfeszültségű áram egyik huzala szintén tüzet fogott és égni kezdett. Tasca Mancile azonban szinte csodálatos szerencsével menekült meg a biztos haláltól. A fiú csupán az egyik huzalra esett rá s ennek következtében nem érte a magasfeszültségű áram teljes ütése, csupán kezén és lábán szenvedett súlyos égési sebeket. A gyermek esése is szerencsésnek mondható, mert annak ellenére, hogy öt és fél méter magashól zuhant le, nem történt különösebb baja. Az ijedség következtében idegsokkot kapott s e miatt nem lehetett kihallgatni. A csendőrség kiszállt a helyszínre, ahol dr. Friedmann József hatóságos orvos első segélyben részesítette a különös beleset áldozatát.

Megtaláltak egy elveszett operát

A moszkvai zenekonzervatórium egyik hallgatója érdekes felfedezésekkel gazdagította a zenetörténelmet. A fiatal diáknak sikerült Muszorgszki orosz komponista egyik elveszett operájának teljes partitúráját és kéziratát a nagy zeneszerző eredeti kézírásában megtalálni. Ugyanakkor megtalálták Muszorgszki levelezésének legnagyobb részét is és több olyan levelet, amelyet nagy orosz írók intéztek a híres orosz zeneszerzőhöz.

— **Nagy áremelkedés az ókirályságheli borpiacokon.** Bucurestiből jelelik, hogy a nagyon kedvezőtlen szőlőtermésre való kilátás miatt, az utóbbi napokban váratlanul igen jelentékenyen emelkedett a regáti prima borok ára, amely egyes vidékeken a száz percentsé is eléri. Odobesti környékén, ahol tudvalevően elsőrendű bor terem, literenkint hét lejről 14—15 lejre emelkedett a bor ára. Erdélyben ez a helyzet, azzal a különbséggel, hogy az áremelkedés nem ilyen nagymértékű.

— **Az aradi rendőrség ismét nagy eréllyel folytatja a rádió-engedélyek ellenőrzését,** valamint azoknak a gépeknek elkobzását, amelyeknek a tulajdonosait hátralekös rádió-illetményeik miatt törölték az előfizetők sorából. A rendőrség a postafőnökség rádió-osztályától kapott névsor alapján, sorra keresi fel a fekete-rádiósoknak minősített rádió-tulajdonosokat és a bucuresti-i sziguranca vezérigazgatóság által leküldött rendelet alapján, elkobozzák a készülékeket. A keddi és szerdai nap folyamán tizenkét rádiókészüléket koboztak el Aradon a rendőrség és a postafőnökség rádió-osztályának tisztviselői. Az ellenőrzést Detesán komiszár vezetése alatt álló bizottság végzi, akik az ügyészségtől nyert házkutatási engedéllyel foglalják le mindazon rádió-előfizetők készülékeit, akik nem tudnak felmutatni engedélyt, vagy akiknek engedélyt hátralekük miatt visszavonták. Az elkobzott készülékeket a rendőrségre szállították el, ahol három napig őrzik azokat. Amennyiben a készülékek tulajdonosai nem váltják ki rádió-engedélyüket három napon belül, a rádiókészülékeket az aradi rendőrségről leküldik a bucuresti-i rádió-igazgatósághoz, míg az előfizetők ügyében megindítják a hivatalos eljárást.

Diplomáciai nézeteltérés Anglia és Magyarország között egy aradi újságíró cikke miatt

Seidner Imre Aradra érkezett és a Népszövetség városának izgalmas eseményeiről beszél. — Fürdőtrikós interju Németország kancellárjával. —

Pontosan ugyanolyan, mint amikor körülbelül hat évvel ezelőtt bucsút vet az aradi redakciótól és merész elhatározással elindult Genfben szerencsét, érvényesülést találni. Seidner Imre kilendült a kisvárosi események szűrke egyhangúságából és a népszövetségi város lüktető életét kapta érte csereében. Mi, akik ismerjük azt a törhetetlen energiát, munkaszorgjat, amely Seidnerben forrt, tudtuk, hogy nem telik bele sok idő és az aradi újságíró hamarosan megtalálja azt az utat, amelyen a Genfben összegyülekezett érvényesülés; keresők tarka tömegében a felszínre küzd magát. És így is történt. Seidner Imre dolgozott, szaladgált, összekötéseket szerzett és egy szép napon ott tartott, hogy államfők fogadták szívesen, előkelő lapok közölték cikkeiket és bejutott abba az exkluzív együttesbe, amelyet a Népszövetség mellett működő és hivatalosan elismert újságírók képeznek.

Seidner Imre néhány nappal ezelőtt megérkezett Aradra. A sinaiai kisanantkonferenciára utazik és a néhány napos időközött arra használja fel, hogy meglátogassa barátait. Hat, eseményekben gazdag esztendő érdekes élményeivel és sok küzdelmének emlékeivel érkezett vissza rövid pihenőre abba a városba, ahonnan elindult. És kérésünkre néhány kedves epizódot mesél el, abból a tarka kaleidoszkópból, amelyet a Népszövetség városában látott.

Bonyodalmak egy interju körül

Kevcsen tudják csak, hogy ez év tavaszán kemoly diplomáciai nézeteltérések keletkeztek az angol és magyar kormányok között Seidner Imre egyik cikke miatt. Márciusban történt Genfben. A leszerelési konferencia befejezése felé közeledett, amikor kirobbant a világpolitikai bomba: Macdonald angol miniszterelnök leszerelési javaslata, amely forrongásba hozta a nemzetközi politikai köröket. Újságírók, a világ minden részéből, fotóriporterek, politikusok, diplomaták gyülekeztek a Népszövetség városában, hogy meghallgassák Európa legnagyobb sullyal bíró államférfiának javaslatát. Világszenzáció történt Genfben és abban a lelkes hangulatban, amely ilyenkor az újságírókat hatalmába keríti, Seidner Imre felkereste a népszövetségi palota büféjében teázó Macdonaldot, akitől interju: kért a budapesti Est-lapok számára. Az angol miniszterelnök, akinek leányát éppen röviddel előbb a lehető legnagyobb vendégszeretettel fogadták Magyarországon, bizonyára a fogadtatás emlékének hatása alatt a szokottnál nagyobb szívélyességgel fogadta a magyar újságírókat. És a szokottnál többet mondott számára. A cikk megjelent és nagy visszhangja volt. Sorban nyilatkoztak a politikusok és reflektáltak Macdonald kijelentéseire. Titulescu, Románia külügyminisztere Temesváron nyilatkozott az angol államférfi interjújával kapcsolatban. Ugy látszik, hogy a Downing Street-en nem tetszett mind az, ami Macdonald nyilatkozatával kapcsolatban történt, talán pillanatnyilag nem felelt meg az angol külügyi politikának az interju hatása: tény az, hogy

az angol külügyminisztérium közölte a magyar kormánnyal, hogy a megíelt Macdonald interjúja nem felel meg a valóságnak.

Formális cáfolatot adtak és a magyar politikusok reflexziói miatt diplomáciai nézeteltérések keletkeztek.

Seidner az Est-lapoktól értesült a történetekről, mire nyomban bejelentette, hogy visszaadja megbízatását mindaddig, míg az ügyet nem tisztázza. Macdonald akkoriban Washingtonban tartózkodott, ahol Hooverrel tárgyalt.

Seidner levelet intézett az angol miniszterelnökhöz, akivel közölte a történeteket. Nem jött válasz a levélre. Végre, hónapok után Sir Artur Willis, angol sajtófőnök kezébe került az ügy. A sajtófőnök elreferálta a történeteket a miniszterelnöknek. És néhány nap múlva a budapesti angol követ közölte a magyar kormánnyal, hogy Macdonald tényleg adott interjut Seidner Imrének, az interju keretében olyanokat is mondott, amit nem szánt a nyilvánosságnak és ami miatt a cáfolatot ki kellett adni. De nem szeretné, — jelentette ki Anglia miniszterelnöke — ha emiatt bármilyen komplikáció keletkezne. Seidner Imre megkapta a rehabilitációt... a nézeteltérések elsimultak.

A népszerű Titulescu

Titulescuról beszélgetünk. Seidner kijelenti, hogy Románia külügyminisztere ma egyike a legnépszerűbb diplomatáknak Genfben. És nyomban elmeséli egyik élményét, amelyben a főszerepet Titulescu játszotta. Megérkezett Titulescu Genfben. Felkereste a külügyminisztert, aki egyébként násznagya és aki ezuttal is szívélyesen fogadta. Egy órá: sétáltak.

Titulescu nagy koncepcióju tervet ismertett, olyan tervet, amely gyökeresen megoldja a Duna-medence gazdasági problémáit. Évtizedek programját öleli fel Románia külügyminiszterének elgondolása.

Seidner izgatottan hallgatta. Itt a nagy szenzáció, anellyel le lehet főzni a világlapok genfi munkatársait. Nem jegyzett egyetlen szót sem, nehogy a külügyminisztert figyelmeztesse arra, hogy újságíróval beszél. Megérkeztek a Hotel de Berg elé, ahol Titulescu lakik. Románia külügyminisztere kedves mosollyal bucsúzik az újságírótól.

— Maga román állampolgár. Eggyellen szót sem szabad írni arról, amit most elmondtam: Megértett, nemde?

Seidner Imre megértette. És szomorúan vette tudomásul, hogy elmaradt a nagy szenzáció.

Világpolitikai eseményekre terelődik a szó. És szóba kerül Papen német alkancellár budapesti látogatása és esetleges következményei. Seidner ezzel kapcsolatosan elmeséli, hogy csinált interjut Németország akkori kancellárjával — fürdődresszben.

Papen ígérete

Papen kancellár a lausannei jóvátételi konferenciára érkezett. Egyetlen egyszer fogadta a sajtó képviselőit és titkára útján közölte az újságírókkal a német álláspontot. Másnap Seidner a strandon arról álmodozott, milyen jó lenne a hirtelenül nagy népszerűségre szerzett német kancellárral külön interjut csinálni. Ami nincs meg a többinek. Egyszerre az egyik fürdő-sátorból magas férfi lép ki. A strandon végigszalad a hír: — Itt van Papen. S két perc múlva Seidner már a német kancellárral beszélgetett. Németország kancellárja másnapra adott randevut az újságírónak — ugyancsak a strandra. Az interju sikerült... Papen kancellár betartotta ígéretét...

Még sok mindent mesél Seidner Imre. Kötelekre való színes, érdekes élménnyel gazdagodott néhány esztendő alatt. És nevetve mondja:

— De most már nem mesélek többet. Hallgassátok meg szombaton az Iparos-Otthonban tartandó előadásomat: genfi élményeimről. Egy csomó érdekes dolgot tartogatok erre az előadásra.

Marosi Rudolf.

A német birodalmi gyűlés épületének felgyújtása ügyét holnap tárgyalják Lipcsében

Lipcséből jelentik: Holnap kezdik meg a birodalmi gyűlés épületének felgyújtása ügyében Lipcsében a törvényszéki főtárgyalást, amelyet a lipcsei törvényszék IV. számú tanácsa vezet le. A tanács tagjai a következők: Elnök: dr. Hüger szenátusi elnök bírák: Zoenders, Froehlich, Lersch és Resch törvényszéki tanácsosok.

Itt írjuk meg, hogy szófiai bolgár intellektuális bizottsága ma estére tüntető gyűlést hívott össze a bolgár fővárosba, a birodalmi gyűlés épületének felgyújtásával vádolt három bolgár érdekében. A tüntető gyűlést a bolgár hatóságok betiltották.

Különös pereskedés egy volt aradi moztulajdonos ellen

Egy be nem tartott szerződés ügye a munkabíróság előtt

Általánosan ismert aradi vállalkozó ellen adott be keresetet az egyik nagy aradi virágüzlet tulajdonosa: Mihelyi Vidor. Mihelyi Vidor a munkabírósághoz benyújtott keresetében előadta, hogy Manescu Virgil volt aradi moztulajdonos harmincezer lejével adós maradt, pedig ez az összeg virágzállítmány, vasuti költség és munkadíj fejében megillette őt. Mihelyi Vidor a gyorsított eljárás folytán ítéletet is kapott az ügyben. A munkabíróság a szerződésileg kialakított összeg megfizetésére ítélte Manescu Virgilt. Az érdekes pereskedés előzményei a következők:

Még a tavasz folyamán történt, hogy Manescu Virgil, akit Aradon úgy román, mint magyar társadalmi körökben nagyon jól ismertek, meghívta Bucurestibe Mihelyi Vidor aradi virágkereskedőt, akinek Máriaradnán nagy kertésze van, hogy rendezze el és parkirozza Bucurestiben levő villájának kertjét.

Mihelyi ekkor megegyezett egy másik aradi kertésszel, aki felesben vállalta a munkát, és a palánták szállításához is hozzájárult. A fiatal virágkereskedő leutazott Bucurestibe, ott meg is kötötték Manescuval a szerződést, amelynek értelmében Mihelyi előlegként 10.000 lejt vett fel, míg a hátralevő 30.000 lej megfizetésére hathavi részletben kötelezte magát Manescu Virgil. Mihelyi Vidor egy másik aradi virágkereskedő társaságában le is utazott Bucurestibe és két mázsa palántát, kertnövényt szállítottak Manescu Virgil házához, a munkát a szerződésben kikötött időre el is végezték. Akkor érte őket az első meglepetés, amikor nem volt kinek átadni a bevégzett munkát, mert Manescu Virgil nem tartózkodott Bucurestiben.

Hosszas utánjárás eredményeképpen sikerült Manescuval találkozniok. A vállalkozó kijelentette, hogy nem veszi át a munkát és nem fizet egyetlen lejt sem a parkirozásért. A kifizetett 10.000 lejt tekintésük utköltésnek és a dolog további részéből egyszerűen kapcsolják ki az ő személyét. Az ügyben a közelmúltban mondottak ítéletet, amely szerint Manescut kötelezték a munkadíj, valamint a szállítmányokért járó összeg megfizetésére.

KÖNYVEK

Prevost: Akit az asszonyok szeretnek. Modern emberek az új Prevost-regény hősei s izzig-vérig modern a regény minden figurája, perverziségében és kegyetlenségében, vagy megőrzött tisztaságában és életűhitében. De egyben örök emberek is, akiknek története nem mese, hanem valóság, mert örök vágyak s végső emberi ösztönök hajtják őket végig sorspályájukon, melyet az író a magas művészet nemes eszközeivel s az emberlátás meglepő varázsával rögzíti meg számunkra. Prevost: Akit az asszonyok szeretnek. az Athenaeum vászonkötéses sorozatában jelent meg, 60 lejt minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lapogónál, Kolozsvár.

A VÉRNEK FOLYÉKONYNAK KELL LENNIE

A húgysavval telített vér *megsűrűsödik*, aminek elkerülhetetlen következménye az **érelmeszesedés**. Ezen betegség első jelei: *fejfájás, fülzúgás, szédülés, elfulladás, étkezés utáni ellanyhulás, álmatlanság*. Később: **vértolulás, angina pectoris, szélhűdés, bénulás**. Ezen betegségeket megelőzendő, vérünket feltétlenül URODONAL-lal kell tisztítanunk. Ez *megettisztítja* az ereket és *megkönnyíti* a szív működését.

En az URODONAL-t tartom a legtokéletesebb gyógyszernek a **helytelen anyagcsere, az érelmeszesedés** és általában minden **köszvényes bántalom** ellen, mert hatása elmaradhatatlan.

DR. SAMPIETRO GALLIGO
a Saragossai Orvosi Akadémia tagja.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

SPORT KÖZLÖNY

Szeptember 21 – 24-ik napjain Bucurestiben rendezik meg az 1933-ik évi nemzeti tenniszbajnokságokat

Ugyanakkor tartják meg a török–román nemzetközi revánsmérkőzést is

Bucurestiből jelentik: Románia 1933. évi nemzeti tenniszbajnokságait a Tennis Club Roman Bucurestiben szeptember 21–24. napjain rendezik meg, a következő feltételekkel és számokkal:

I. osztály. Férfi egyes, női egyes, férfi páros, női páros, vegyespáros.

II. osztály. Ugyanazon számokkal, mint az első osztályban.

Katonai bajnokság. Férfi egyes és páros.

A bajnoki versenyeken azon játékosok vehetnek részt, akiknek egyesülete a folyó évi tagsági díjakat kifizette a szövetségnek.

O Az osztrákok profijátékosokat szerepeltettek a magyar ifjúsági válogatott ellen. Bécsből jelentik: A vasárnap Bécsben lejátszott osztrák-magyar ifjúsági válogatott labdarugómérkőzést, mint már jelentettük, az osztrák csapat 8:0 arányban nyerte meg. Mérkőzés közben tudta meg a magyar együttes vezetője, hogy az osztrák csapatban öt elsőosztályú profijátékost is szerepeltettek a bécsiek, azon a címen, hogy az illetők nem haladták túl az ifjúsági korhatárt. Az MLSz tiltakozott az osztrák szövetségnél az önkényes értelmezés miatt és jövőre csakis ifjúsági csapatokban szereplő játékosokkal hajlandó kiállani az osztrákokkal.

O 43 egyesület a Román Kupában. A nagy dobbal beharangozott román kupamérkőzések a kevés számú benevezés következtében csak nem akarnak megindulni. Eddig mindössze negyvenhárom egyesület nevezett be. Ezenkívül a nemzeti ligabeli csapatok is részt vesznek a küzdelmekben, mert a kupaszabályzat erre kötelezi a nemzeti ligabeli csapatokat.

O Taris meghívást kapott Tokióba. Jövő év augusztusában a japánok nagy uszóversenyeket rendeznek, amelyre Kojacot, Flanaganot és Medicát hívták meg Amerikából. Most futott be Taris és négy honfitársa részére a japánok meghívása, azonban a francia világrekorder bajosan utazhatik Japánba, mert augusztus 12 és 19-ike között rendezik Magdeburgban Európa uszóbajnokságait és a francia világrekordernek illenék egy nemzetközi bajnoki címet szereznie.

A bajnokságokkal kapcsolatban rendezik meg a török–román revánsmérkőzést is a tavaszi konstantinápolyi vendéglátásért. Erre a mérkőzésre a játékosokat a bajnoki versenyeken mutatott formák alapján jelöli ki a szövetség.

A bajnokságon az aradi versenyzők is részt vesznek, akik közül Somogyi Klári valószínűleg bajnokságot fog elhódítani, legalább is arra enged következtetni az a tény, hogy Zizovits Lenkét egymás után két ízben is verte. Somogyin kívül a teljes aradi első klasszisu férfigárda is indul.

O Crawfordot Shields is verte. Chicagóban befejezték az Ausztrália–USA tenniszmeccet, amely 3:3 arányban döntetlenül végződött. A verseny meglepetése az agyonjátszott Crawford veresége volt, akit Perry után most Shields győzött le 5:7, 6:3, 6:2 arányban, Allison Turnbullt 6:3, 6:3 arányban verte, míg Ausztrália a Quisl–Turnbull páros révén 1:6, 11:9, 6:3 arányú győzelmet szerzett az USA Lott–Stoffen párosa ellen.

O Uj aradi csapat sebesi vendégjátéka A még nem affiliált aradi Rapid CFR Borossebesen vendégszerepelt, ahol a Sebisana ellen meccselt. A mérkőzést 2:2 arányú döntetlen eredményt hozott. A meccset jól vezette Fackelmann.

Sportbirlap

a vezető sportszaklap

szerdán és szombaton

Ára Romániában 5 lej

Kiépített szovjet kém szervezetet lepleztek le Besszarábiában

Több polgári és katonai személyt tartóztattak le — Oroszországban készített hamis utlevéllel és egyéb okmányokkal dolgoztak a kém szervezet tagjai

Chisenevből jelentik: A napokban Balti és Orhei városokban nagyszabású szovjet kémkedést fedeztek fel, amelynek célja kizáróan: *katonai titkok megszerzése volt.* Ebben a nagyszabású bűnügyben eddig tizenöt letartóztatást történt, az őrizetben levőket beszállították a kisenevi hadbíróóság börtönébe. *Damaschkin Péter* orhei-i lakost az év elején a szovjet javára elkövetett kémkedés miatt tíz évi fegyházra ítélték. Ennek a bűnügynek a tárgyalása során gyanu merült fel az elítélt egyik rokona: *Spiridon Gura* ellen, aki azonban még idejekorán megszökött. *Spiridon Gura* Oroszországban, Tiraspolban résztvevett egy kémkedési tanfolyamon, majd titokban visszatért Romániába, ahol hozzákezdett annak a nagyszabású katonai kém szervezetnek a kiépítéséhez, amelyet a napokban lepleztek le. Orheiben és Baltiban kémkedési központokat létesített, amely munkában *Smirnov Egifan* segített.

Rendszeres futárszolgálatot létesítettek Moszkva és Balti között, amely város fontos stratégiai és katonai gócpont. A kém szolgálat céljaira megnyerték *Verminciu Iván* táviráskatonát, aki a Baltiban levő tizenegyedik hadtest szikratávíró-állomásán teljesített szolgálatot. Az ő kezén mentek keresztül a legfontosabb jelentések. *a chifre-kulcsot is ismerte.* A távirásznak *Jurascovici György* segített a munka elvégzésében. Mindketten nagyon nagy összegeket kaptak a szovjettől azért, hogy a katonai természetű titkokat megszerezték Oroszország számára.

A nyomozó hatóságok nagyon érdekes tényeket állapítottak meg. Tiraspolban tömegesen állították elő a hamis okmányokat, amelyek annyira tökéletesek, hogy a gyakorlati tisztviselőket is félrevezeti. *Román utleveleket, állampolgársági okmányokat, adófizetési jegyzékeket, katonai tanúsítványokat állítottak elő, amelyekkel azokat a kémeket, futárokat látták el, akiket különleges megbízatásokkal Romániába küldöttek.* Baltiban a szovjet kém szolgálatnak külön épület volt, amelyet *Lipovan* lelkész fiától béreltek, aki szintén részese volt a kommunista összeesküvésnek.

A letartóztatott katonai és polgári személyek bünlajstroma a következő: a csapatok elhelyezéséről pontos kimutatást készítettek, a vasúti állomásokról fényképfelvételeket csináltak és pontos leírást adtak a vasúti pályatest használhatóságáról, katonai célokra. A legutolsó katonai felszerelési eszközökről készítettek feljegyzéseket, a Besszarábiában levő

Mitra I. Sándor
dipl. jegyző,

az Aradi kir. Törvényszék hites fordítója és tolmácsa. Bdul. Regele Ferdinand 5. sz. (Az udvarban balra). ARAD-CSANADI-BANK-palota

Hivatalos órák: d. e. 9-12., d. u. 3-6-ig.

HITELESÍTÉS és HITELESEN FORDÍTÁS románra és magyarra okiratokat. Ugyazintén fordít a következő nyelvekből is: francia, angol, német, magyar, csehslovák, lengyel, olasz, spanyol, orosz, latin. A fordítások pontos és felelősség mellett eszközöltetnek. A mások által végzett fordításokat is hitelesít. Megjelenek a bíróságok előtt mint hites tolmács.

CÉGEK RÉSZÉRE műszaki, szakmabeli levelezéseket és fordításokat eszközölök. terminus-technikussal, tökéletes hitelességgel, ugyazintén a levelek, felelőbeszések, szerződések, okiratok, törvények, diplomák s mindenféle bizonyítványok, kérvények, hirdetések és közlemények, irodalmi művek fordítását. Mivel megszerkesztését vállalom, mindannyit teljes felelősséggel. Abszolút minimális árak, még a fordítások hitelesítésénél is.

MÁSOLATOKAT és SOKSZOROSÍTÁSOKAT vállal. Okiratok, munkakiírások, köz- és magánmunkákat, költészeteket és általános kivitelezési feltételeiknek megfelelően és fordítását vállalom bármely szakmából és iparágból a pontos műkifejezések használatával 2022

HIVATALOS ÓRÁK: d. e. 9-12

2-6

repülőpark erősségéről közöltek adatokat, a légi kikötőket lerajzolták. Jegyzéket készítettek, a megszerzett okmányok alapján, a Besszarábiában meglévő municiókészletről, a municiószállító-vonatokról és azokról az állomásokról, amelyeket munició-tartalékállomásnak kiszemeltek. Jelentéseik kiterjedtek a negyedik hadsereg gázháborús felszerelésére, a csapatok elhelyezésére és számos hasonló katonai titokra. Ezeket a titkokat rendszeres futárszolgálat útján Oroszországba továbbították. Ennek a nagyszabású szovjet kémkedésnek tizenöt letartóztatottját a kisenevi hadbíróóság fogja elítélni, még pedig minden valószínűség szerint igen súlyosan.

Meggyilkolták és kirabolták az érmihályfalvai főbíró

Félmillió lejt raboltak el a gyilkosok

Borzalmas kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság történt keddről szerdára virradó éjszaka Érmihályfalván. Ismeretlen tettesek behatoltak *P. Kovács Sándor* érmihályfalvai főbíró lakásába, az éppen vetkőzni készülő főbíró leütötték, átszúrták gégejét, majd pedig doronggal szétzúrták a fejét. A bestiális gyilkosok ezután felfeszítették a főbíró szekrényét és egy bőröndből közel 500 ezer lejnyi készpénzt loptak el. A borzalmas gyilkosságról az alábbiakban számol be az *Aradi Közlöny* tudósítója:

P. Kovács Sándor érmihályfalvai főbíró özvegy ember, aki teljesen visszavonultan élt. Kedden reggel beutazott a nagyváradi országos vásárra terményt eladni és meghagyta házvezetőnőjének, hogy a késő éjszakai órákban jöjjön haza. A főbíró tényleg jóval éjjel után érkezett és nyomban szobájába ment. Szerdán reggel házvezetőnője kopogtatott a szoba ajtaján, azonban nem kapott választ, mire benyitott a szobába melynek ajtaja nyitva volt és ekkor megdöbbséget látvány tárult elé. *Kovács Sándor* ott feküdt a szoba közepén félig felöltözve, nyakából széles csikban folyt a vér, feje a felismerhetetlenségig össze volt zuva és az egész szoba tele volt freszkendezve vérről és agyvelő-darabokkal. A leány rémülten rohant és fellármázta a szomszédokat, akik értesítették a csendőrséget. Nemsokára megérkezett a zilahi ügyészség által kiküldött bizottság is, amely nyomban bevezette a rablógyilkosság ügyében a vizsgálatot. Megállapították, hogy a tettesek a nyitva hagyott ajtón keresztül éppen akkor jutottak be a szobába, amikor a főbíró háttal az ajtónak, az ágy mellett vetkőzött. A kabátját tette éppen egy székre, amikor támadója fejbe sújthatta. A gégejét egy késsel átszúrták, de még ezzel sem elégedtek meg a bestiális gyilkosok, hanem a fejét doronggal szétverték. Megállapítást nyert, hogy a főbíró a vásárról pár százezer lejnyi készpénzzel jött haza, de úgy ez az összeg, mint a bíró többi otthon őrzött pénze, amivel együtt körülbelül 500 ezer lej lehetett a főbírónál, eltűnt. A gyilkosság

Litke Kálmáné

használhatja elvált férje nevét

Budapestről jelentik: *Ruttka* százados emlékezetes tragédiájából kifolyólag, *Litke* bankigazgató arra kérte a törvényszéket, hogy elvált feleségét fossa meg a *Litke Kálmáné* név használatától. A törvényszék a kérést elutasította, azzal az indoklással, hogy *Litké* ellen nem lehet olyan cselekedetet bizonyítani, amelyek méltatlanná tennék a név viselésére.

Papen tanácskozásai Gömbössel

a két ország gazdasági együttműködéséről

Budapestről jelentik: Von Papen német alkancellár több napi vidéki vadászat után, ma visszatért Budapestre. Bár az alkancellár látogatása nem volt hivatalos jellegű. Papen módot talált arra, hogy *Gömbössel* a két országot érdeklő kül- és belpolitikai kérdéseket megvitassa. A tanácskozások célja főképpen szoros gazdasági együttműködés lehetőségeinek megvitatása volt, abban a szellemben, amelyet Németország és Magyarország baráti kapcsolatai megkövetelnek. *Schoe*, budapesti német követ ma ebédet adott Papen tiszteletére. A megjelentekről nem közöltek névsort és a ma délutáni lapok csak *Bethlen* és *Kánya* külügyminiszter nevét említik meg az ebéd résztvevői között.

elkövetésével egyik adósát gyanúsítják, akinek váltója is volt *Kovács Sándornál* és ami a pénzzel együtt szintén eltűnt. Egy másik verzió szerint a meggyilkolt barátnőjének van köze a gyilkossághoz, már csak azért is, mert neki volt kulcsa a lakáshoz és a feltevések szerint ő volt az, aki a gyilkost beengedte. Az a hír is elterjedt a faluban, amely most nagy izgalommal tárgyalja a rettenetes bűntényt, hogy a rokonok játszhattak közre a gyilkosságnál, akik *Kovács* halálával hatalmas vagyona tesznek szert. A csendőrség nagy apparátussal folytatja a bűnügyben a nyomozást s minden nyomot lelkiismeretesen megvizsgál, hogy a kegyetlen gyilkosok nyomára jussanak.

Álombóros tünetek között meghalt egy aradi gyermek

Nagy riadalmat keltett Buzsákon egy tíz-éves kisfiú megbetegedése, amely szokványos tünetek között következett be. A kisgyermek egyik napról a másikra egyre álmosabban mezt, nagy fáradtságról panaszkodott: és napokon át egyre emelkedett a láza. Ha ez a megbetegedés valahol Közép-Afrikában következne, az orvosok bekötött szemmel mondták volna ki a diagnózist: Álombóros! Itt azonban, Buzsákon ezek a titokzatos tünetek gondolkodóba ejtették a kezelőorvosokat, mivel minálunk nem él a hírhedt *Tse-Tse* légy, amely ennek a borzalmas betegségnek a terjesztője és nincsen semmiféle ok rá, hogy éppen álombórosra gondolhassanak.

A buzsáki lakosság körében csakhamar elterjedt a rémhír: a fiúcska álombórosban betegedett meg! A megrémült egyszerű szülők természetesen az aradi gyermekórházba szállították be a már eszméletlenül kóvülő gyermeket, ahol gondos vizsgálatnak vették alá. Megállapítást nyert, hogy *a kisgyermek titokzatos betegsége valóban az álombóros minden tünetét mutatja.* Tagjai merevek, görcsösek, állandóan kábulatban él, mesterségesen kell táplálni és magas láza van, nyakmirigyvei egyre duzzadtabbak. Viszont a többszöri orvosi vizsgálat megállapította azt is, hogy a gyermeket semmiféle fertőzés nem érthette, ezzel szemben tuberkulózis van, amely az agyára huzódott. Az orvosok véleménye szerint ez az agytuberkulózis idézte elő mindazokat a tüneteket, amelyek sajátságos módon az álombórosra jellemzőek. A kisgyermeket egyébként már nem is lehetett megmenteni az életnek. Annak ellenére, hogy napokon át folyékony ételkel táplálták, a magas láz és a gyulladással fejlődő tuberkulózis végzett vele.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Nagy élénkség a bucuresti-i értéktőzsdén

A leggyöngébb részvények iránt is szokatlan érdeklődés nyilvánul — Egy aradi igazgató felvilágosításai a váratlan áremelkedésekről

Néhány nappal ezelőtt közöltük, hogy az európai államok fővárosaiban lévő tőzsdéken a legközelebbi napokban eleven élet kezdődik, mert a francia kormány megszünteti a francia tőke kivitelj tilalmát, amelyet 1916-ban rendeltek el. Az ottani nagy pénzintézeteknek és konzorciumoknak olyan óriási tökefeleslegük van, hogy a Franciaországgal szoros összeköttetésben álló országok számára is bőven jut abból. Romániában és másutt is határozottan számítanak rá, hogy a francia tőke a legjobb ipari és kereskedelmi vállalatokban keres elhelyezkedést, érthető tehát, ha a tőzsdén a különböző gyárak és pénzintézetek részvényei iránt fokozottabb érdeklődés nyilvánul meg. Ez a vásárlási kedv már néhány nap előtt jelentkezett a bucuresti-i értéktőzsdén, de a tegnapihoz hasonló élénkség már régen nem volt tapasztalható. Tegnap még a gyöngébb részvényeket is keresték a bucuresti-i tőzsdén, amelyen az ugynevezett „nagy napokra” emlékeztető izgalom uralkodott. A valuták árfolyama nem emelkedett, de az alábbi részvényekben számottevő árfolyamnövekedés keletkezett: Creditul Industrial 380 lejről 430 lejre, Banca de Credit 230-ról 250 lejre, a Banca Romaneasca 210-ről 250 lejre, a Resita 280-ról 315 lejre, S. T. B. 1120-ról 1200 lejre, Mica 860-ról 950 lejre, S. R. D. 370-ről 450 lejre ment fel. A petroleum-vállalatok részvényei ugrásszerűen emelkedtek. Az Astra 760—820, a Steaua 495—560, Concordia 500—560, Petrol Block 110—160, Prahova 100—140, Romania 20—50, Marmorosch Bank 100—110 lej árfolyamon talált vevőkre.

Nagymennyiségű búzát vásároltak Aradon két vármegye közintézményei számára

Az árdifferenciát a 900 millió kölcsönből fedezi az állam

Jelentettük már, hogy az aradi és aradmegyei gabonapiacra megkezdődött a kormány intervenciósz búzavásárlása, amellyel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, mintha a gabonaértékesítési kormánybiztosság az export számára vásároltatna búzát nálunk. Mivel az aradi Oboron a Mezőgazdasági Kamara megbízottjai is meg szoktak jelenni, azért kérdést intéztünk a kamara vezetőségéhez, hogy az aradmegyei búzát milyen országokba exportálják? A választ a következőkben ismertettük:

— Téves az a feltevés, mintha az intervenciósz vásárlások a buza exportja céljából történének. A hivatalos személyek elsősorban az aradmegyei és hunyadmegyei katonaság, továbbá a kórházak és más közintézmények számára veszik a búzát, amelyet azonnal rendeltetési helyére irányítanak. Természetesen a gabonaértékesítő kormánybiztosság elő akarja segíteni azt is, hogy a buza ára ne süllyedjen le és ezért is adott megbízást bevásárlóinak. Hogy milyen alapból fedezik a vásárlásokat? Természetesen abból a 900 millió lejből, amelyet a Banca Nationala erre a célra kölcsönadott, de ebből az összegből csak az árdifferenciát fizeti az állam. Ez ugy értendő, hogyha valamely közintézmény megállapítása szerint, neki métermázsánként csak 280—300 lej áll rendelkezésére, de a buza mai piaci ára az intervenciósz vásárlások miatt 315—320 lejből alakult ki, akkor a 280—320 lej közötti különbözetet fizeti az állam a szóbanlévő 900 millió lej kölcsön terhére. Arra a kérdésre, hogy Aradon és környékén mikor kezdődik meg a buza vásárlása export-célokra azt a választ kaptuk, hogy erről az aradi hivatalos intézményeket még nem értesítették.

Mivel a mai nehéz pénzügyi viszonyok közepette rejtélyesnek látszik ez a szokatlan tőzsdéi élénkség és árfolyamemelkedés, ezért ez ügyben kérdést intéztünk Marcus Mihály dr. aradi bank- és gyárigazgatóhoz, aki szoros összeköttetésben áll a bucuresti-i pénzügyvilággal. Marcus dr. szerint elsősorban idegességre vezethető vissza a részvények iránti nagy érdeklődés, amelyet nem tart teljesen indokoltnak. Valószínűleg Mihalache lejtételekre irányuló, riasztó kijelentéseinek utórezgése ez a nyugtalanság. Nemzetközi pénzügyi okokra semmiestre sem vezethető vissza a bucuresti-i

A regátban is megkezdődött a kiméletlen adóbehajtás

Iasiban drámai jelenetek között szállítják el a jómódúak értékes butorait. — A szenátus elnöke is a törlesztéses adófizetés mellett foglalt állást

Nemcsak Aradon és Erdély más nagy városaiban, hanem az ókirályságbeli centrumokban is óriási megdöbbenést keltett Madgearu pénzügyminiszter erélyes akciója, amelyet az adóhátralékok és a folyó évi adók haladék nélküli behajtása érdekében megindított. A miniszter szerint Románia pénzügyi helyzete sürgőssé teszi az állam követeléseinek sürgős inkasszállását. A regátban nem szokták meg ezt a nagy szigorot, nálunk azonban már apatikusan fogadják a kiméletlen adóbehajtást, amellyel az elég magas összegben megállapított adók 85—90 százalékát inkasszállták az előző években. Iasiban most kezdték alkalmazni az új behajtási módszert, amely változással pánikszerű riadalmat keltett, főképpen az ottani kereskedők és iparosok között. Tatu D. O. behajtási adminisztrátort megostromolták adófizetési halasztások iránti kérelmekkel, de ő a pénzügyminiszterium tiltó rendelete miatt *mindenkét elutasított*. Mivel a pénzügyigazgatóságon nincs elég hely a lefoglalt ingóságok számára, ezért *raktárakat bérelt, a melyekbe beszállította az üzletekben levő árukat, a lakásberendezéseket és egyre-másra elárvereztette azokat, a kereskedők ugyanis vo-*

= Ezer vagon fűrészáru Franciaországba való szállítására hetvenöt százalékos tarifa kedvezményt adott a CFR. A faárúk exportjának elősegítése végett. Az államvasut vezérigazgatósága elhatározta, hogy hetvenöt százalékos tarifamérséklésben részesíti azokat a fűrészárúkat, amelyeket Romániából Franciaországba küldenek, de csak akkor, ha legalább ezer vaggont exportálnak ugyanazon franciaországi cég számára.

= Megkezdődött az írásbeli tárgyalás Románia és a külföldi hitelezők között. Bucurestiből jelentik, hogy Romániának Párisba küldött delegációja és a külföldi hitelezők között megkezdődött a memorandum-váltás, amelyet szóbeli tanácskozás jog követni. A bankárszövetség reprezentánsai tegnap azt közölték Románia képviselőivel, hogy csak akkor kezdenek szóbeli tárgyalást, ha Románia kijelenti, hogy előre is elfogadja a hitelezők feltételeit. Az erre adott válaszból Madgearu pénzügyminiszter ismételt rámutatott arra, hogy a külföldi hitelezők merev álláspontja készítette Romániát a transzfermoratórium bevezetésére. Augusztus 15-re a külföldieknek válaszolni kellett volna, hogy elfogadják-e Románia halasztási kérését, de mivel a Vaida-kormány választ nem kapott, azért bevezette a transzfermoratóriumot. Sajnálatos állapotba állította meg Madgearu, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottsága nem mutatott megértést a fizetési halasztás iránt.

Orvosi tanács!

Ne legénykedj!

„OLLA”

GUM...?

nélkül, ne végy átánzatokat!

tőzsde megélénkülése, hiszen pár nap alatt 80—100 percentes részvényárfolyamemelkedés is történt olyan papirokban, amelyek az internacionális viszonylatban nem számítanak. A petroleumrészvények drágulása érthető, mert a kőolajtermelés csökkentése miatt a petroleum ára világszerte emelkedik. Mihalache restabilizációs elmélete nem nyugszik indokolt alapokon és hivatalosan le is szögezték azt, hogy Románia föltétlenül fenntartja a lej mostani árfolyamát. A mai izgatott hangulatban azonban a tőzsde közönsége idegessé válik és jórészt ez az oka annak, hogy az értékpapirokban szokatlan élénkség keletkezett.

nakodtak három nap alatt kifizetni adóhátralékaikat. A Iasiból küldött tudósítások szerint a foglalásoknál és árveréseknél drámai jelenetek játszódtak le, különösen a nők jaiवेशकेलवे tiltkoztak, mert a legértékesebb lakásberendezéseket is elvitték tőlük és az állami raktárakban butorkiállítást rendeztek azokból. Mivel a kereskedőknek és iparosoknak csak most kezdődik a tulajdonképpen eladási szezonjuk. Botez I. kereskedelmi és iparkamarai elnök, valamint C. Toma országgyűlési képviselő több tekintélyes kereskedővel, iparossal mozgalmat indított a drákói rendelkezések tompítása érdekében. Memorandumot készítettek, amelyet Costachescu, a szenátus elnöke a pénzügyminiszterhez juttatott. Arra kéri Madgearut: hatalmazza fel a pénzügyigazgatókat arra, hogy részletekben fogadják el az adókat, mert a mai viszonyok között egy összegben csak nagyon kevesen bírják kifizetni tartozásukat. Ha a miniszter nem teljesítene ezt a kívánságot, akkor igen súlyos helyzetbe jutnának az ottani adózók. A memorandum aláírói konferenciára hívták a pénzügyigazgatóság és a gazdasági intézmények vezetőit, akik a veszedelem elhárításának módozatairól fognak tanácskozni.

= Deviza- és valutaárfolyamok. Zürichi nyitás: Berlin 123.20, Amszterdam 208, New-York 3.34, London 16.05, Páris 20.19.5, Milánó 27.12.5, Prága 15.30, Belgrád 7, Varsó 57.70, Bucuresti 3.80, Bécs 72.56 (magánforgalomban 57.25), Brüsszel 72.90. — Aradi magánárfolyamok: dollár 118, Napoleon-arany 850. Az arany ára emelkedik, a többi valuták ára változatlan.

= Románia exportkilátásai Afrikába. Bucurestiből jelentik, hogy Románia Egyiptomban lévő kereskedelmi attaséjának jelentése szerint, a francia fennhatóság alatt álló Szíria, Libán, Alaouites gyarmatok és Egyiptom között megszünt a kereskedelmi szerződés, aminek következtében az egyiptomi piac behozatal szempontjából felszabadult. A francia gyarmatokból Egyiptomba mostanig igen alacsony beviteli vámmal szállíthattak, augusztus 21-től azonban Egyiptom pótvámilletékeket állapított meg és a francia gyarmatok emiatt megszakítják vele a kereskedelmi összeköttetést. Egyiptom a külföldről sok élőállatot és levágott húst, valamint mezőgazdasági és tejtermékeket importál, Romániának kilátásai vannak, hogy megszerzi az ottani piacot.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Amerikai csapágyfém csak akkor valódi, ha a Syracuse és az indián védjegy rajta van. Vezérkép-viselet: A. Kálmán R.-T. Arad

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 21.

Bucuresti. 13: Tözsdei és vizálkásjelentés. Utána hangverseny gramofonon. 13.45: Hírek. 14: Könnyű zene (gramofonon.) 17.45: Victor Eftimiu előadása. 18: A Dinicu-zenekar hangversenye. 19: Hírek 19.15: A Dinicu-zenekar hangversenye. 20: Felolvasás a Peleskastélyról. 20.20: Könnyű zene (gramofonon.) 21: Aida Helta szoprán-énekese hangversenye. 21.20: A rádió-zenekar szimfonikus hangversenye. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Odeon—Parlophon gramofonlemezek. 10.45: Hírek. 11: 1. Magyar tájak: Visegrád. 2. Zenei kakauz. Zenei műszavak. Felolvasás. Közben: Columbia gramofonlemezek. 13: Déli harangszó 13.05: Kelemen Klára zongorázik. Szász Edit énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 2.30: Az 1. honvédegyalozeszed zenekara. 5: Hatácsy Endre ifjúsági előadása. 6: A must különböző irányú feldolgozása és értékesítése. 6.30: Veres Lajos és cigányzenekara. 8: Barabás Lidia hegedül. 8.30: Angol nyelvtanítás. T. W. Thompson. 9: Mézeskalács. Zenés játék 3 felvonásban. Szövegét írta Emőd Tamás, Zenéjét szerezte Szirmai Albert, Majd Odeon—Parlophon gramofonlemezek. — Budapest II. 6: Polydor—Brunswick gramofonlemezek. — Bécs. 12.30: Művészlemezek. 13: Rádiózenekar. 16.45: Német operalemezek. 18.05: Sarasate művei: Wittels hegedűművész. 20: Tautenhayn négyes. 23.20: Jellemdarabok gramofonon. — Belgrád. 12: Gramofon. 12.20: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 13.35: Rádiózenekar. 18: Gramofon. 20.50: Dimitrevics Mihán hegedűversenye. 22.30: A gárdazenekar szimfonikus hangversenye. — Hamburg. 18.30: Tarka óra. 21.10: Müllöcker. A koldusdiák. háromfelv. operett. 21.30: Táncczene. — Hilversum. Általános rádió. 18.20: Kovács Lajos és zenekara. — Leipzig. 7.20: Reggeli zene Halleből. 14.30: Grieg dalok és zongoraművek. 17: Őszi versek és népdalok. 18.30: Szórakoztató zene. 22.30: Kempff zongoraművész játéka. — Milano. 18.10: Vegyes zene. 20.40: Gramofon. 21: Gramofon. 21.30: Bellini: A kalóz, kétfelv. operája. — Prága. 12: Gramofon. 14.45: Gramofon. 23.30: Kis

szalonzenekar. — Svájci Aleman adó. 18: Kis rádiózene kar. 19: Schubert-dalok. 20.10: Szórakoztató lemezek. 21.30: 18. századi olasz zenekari művek. — Varsó. 17.30: Gramofon. 18.15: Halfreid A. szoprán és Hernes A tenger hangversenye. 21: Rádiózenekar.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 22.

Bukarest. 13: Könnyű lemezek. 14: Gramofon. 18: Marou zenekar. 19.15: Marou zenekar. 20.20: Könnyű lemezek. 21: Bizet: A gyöngyhalászok, háromfelv. opera a stúdióból. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Kristály gramofonlemezek. 10.45: Hírek. 11: 1. Időszerű anyag. 2. Tisztaság — félegészség. (Felolvasás.) Közben: His Master's Voice gramofonlemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Kóczé Gyula és cigányzenekara. 2.30: Az államrendőrség zenekara. 4.30: A rádió diákfelőrája. „Lönnrot [Hés csodája.“ 5: A megdöntött elmélet. Csermely Gyula előbeszélése. 6: Gyorsíró tanfolyam. 6.30: Szervánszky szalonzenekar. 7.30: Porszemek Isten zsámolyánál. Csűrös Zoltán előadása. 8: A Budapesti MÉMOSZ Dalnok és a Magyar Ruggyantaárnyagári Dalnok 8.40: A jubiléó Herczeg Ferenc. Voinovich Géza előadása 9: Szimfonió előadás a stúdióban. „A fekete lovas.“ Szimfonió 3 felvonásban. Irta Herczeg Ferenc. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Komor Vilmos. 12: Kis Lajos és cigányzenekara. — Bécs. 12.30: Parasztánok lemezek. 13: Rádiózenekar. 16.55: Filmzene lemezek. 18.15: I. Glatz Herta alténekesnő. 20.15: Bécsi szimfonikusok. 21.30: Az ősz a zenében. A bécsi szimfonikusok, a bécsi fiúzenekar, az állami operai énekkar. 23.15: Táncclemezek. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13.20: Rádiózenekar. 13.05:

Rádiózenekar. 13.35: Gramofon. 17.30: Dunacsék énekes dalai. 20: Rádiózenekar. 23.30: Táncczene a Ratniczkidomból. — Königswusterhausen. 18.20: Brockt. Négy Ständchen. Buncke: Szerzemények szaxofónra és zongorára. 19.30: Gramofon. 21: Velős mondások. 22.20: Hangkép a délnyugati lovasnapokról. — Milano. 18: Kamarazene. 20.40: Gramofon. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 23: Vegyes zene. — Mor. Ostrava. 15.50: Délutáni zene. 18.45: Gramofon. 20.10: Gramofon. — Prága. 11.10: Gramofon. 12: Gramofon. 13.10: Gramofon. 14.45: Gramofon. 18.45: Gramofon. 21.25: Mozart: B-dúr vonósnyégyes. 22: Rozkosny zeneszerző művei. — Róma. Zongora-, basszus- és szopránverseny. 21.15: Kivánsághangverseny, reklám. 22.15: Vegyes zene. — Svájci Aleman adó. 18.30: Kis rádiózenekar. 20.20: Gramofon. 22.10: Népszerű dalok és hangszerzőlök. —

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarkokbódében.

„Grand Hotel“-lel szemben, a főposta sarkán.

PILISINÉ

kozmetikai szalonja

Verbos-ház, Minorita templommal szemben.

A le modernebb eszközökkel dolgozik. Megőrzi fiatalságát és szépségét. A szépség eljárások egész légiója áll ott a látogatók rendelkezésére.

1. Szepők eltüntetése.
2. Szemölcs irtás.
3. Archámiasztás.
4. Aróvibrációk.
5. Pattanások eltüntetése.
6. Vörös bőr megszüntetése.
7. Száraz, zsíros, színtelen bőr megszüntetése.
8. Különléle arepackolások.
9. Kikészítés uccára és estélyekre.

Tanácsadás díjtalanul bármilyen kozmetikai kérdésben. **Tanítványok az arópolás minden ágában úgy gyakorlatilag, mint elméletileg teljes kiképzést nyernek.** — Olcsó havi fizetéses bérlelendzer.

Külön tisztviselő árak

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

PERFEKT románul, angolul levelező fiatal géprónó állandó irodalmi alkalmazást vállal. Cimeket az Aradi Közlöny kiadó-jába kér. 3511

LAKÁS.

KETSZOBAS, előszobás lakás főpostával szemben kiadó. — Megbeszélés: volt Batthyány-ucca 29. 3528

3 SZOBAS, fürdőszobás modern új magánház kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában. 8581

KIADÓ különbejárati szoba, fürdőszobával, Str. Gheorgheou 11/a, I. em. jobbra (Ipartestülettel szemben). 8529

KIADÓK: 2 szobás udvari lakás, fürdőszobával, 1 raktár, 1 műhely, v. Kossuth-ucca 12. 8530

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó Bővebbet az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 800

Kiadó november 1-től

4 szobás I. emeleti teljesen modern lakás, v. Könyök-ucca 11/a. szám alatt, a park mellett. 8588

Szép nagy pincehelyiség kiadó V. Thököly-tér 14.

Bővebbet a házmesternél. 8434

Kiadó I-só emeleti négy szobás modern lakás. V. Salacz-u. 9. sz. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

AJANLOK antik zenélő órákat, perzsa-bundát, férfikabátok, antik szalon vitrin, 12-es ezüst evőeszköz, ebédlő butor, zongorák, tükörök szalonok. Schöberl ág. asztali villanyámpák, Biedermayer székek, szekrény, nyest bea. plüsch asztalterítők, perzsa-szőnyegek, faragott garnitúrákat stb. SALGONÉ bizom. fiz. Arad, Str. Horia 1 (Széchenyi-u.) Neuman-pal

Nikkelezés,

aranyozás, ezüstözés, fémszínezés, finom homok matolás 3821

„TECHNICA“
Remlein et Co. Ep. Radu 10.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

PIROSKY-SZALONBAN ::

ai viszonyokhoz áram leszállítva! Ondolálás 10 lei Hajvágás Manikűr 10 lei Hajmosás

Rádió. O Uraknak olcsó kiszolgálás. V. Hunyadi-ucca 2. sz., a régi helyen.

**BRISTOL...
BRISTOL...
BRISTOL**

**Szálloda
Budapest
Dunapart,**

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként

napi 12.— pengőért